

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Veronika MACÍČKOVÁ

**FRENŠTÁTSKO:
REGIONÁLNĚ GEOGRAFICKÁ STUDIE**
(se zaměřením na problematiku cestovního ruchu)

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.

Olomouc 2010

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Doc. RNDr. Václava Touška, CSc. A veškerou použitou literaturu a zdroje jsem uvedla v seznamu použité literatury.

Olomouc, 7. května 2010

.....

podpis

Děkuji Doc. RNDr. Václavu Touškovi, CSc. za laskavou pomoc, jeho cenné rady a připomínky, které vedly ke konečné podobě této práce.

Vysoká škola: Univerzita Palackého

Fakulta: Přírodovědecká

Katedra: Geografie

Školní rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

student

Veronika MACÍČKOVÁ

obor

Regionální geografie

Název práce:

Frenštátsko: regionálně geografická studie (se zaměřením na problematiku cestovního ruchu)

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je zpracování části regionálně geografické studie o území správního obvodu obce s rozšířenou působností Frenštát pod Radhoštěm. Jde o část zabývající se cestovním ruchem a rekreací.

Struktura práce

1. Úvod (obsahující i vlastní formulaci dílčích cílů práce)
2. Přehled literatury k řešené problematice
3. Zdroje dat a zvolená metodika
4. Historický vývoj studovaného území (s důrazem na vývoj administrativního členění po roce 1848)
5. Stručná fyzicko - geografická charakteristika
6. Stručná sociálně - geografická charakteristika
7. Přírodní předpoklady pro cestovní ruch
8. Ekonomická základna cestovního ruchu
9. Schválené a navržené projekty se zaměřením na cestovní ruch
10. Výsledky dotazníkového šetření realizovaného v obcích studovaného území (respondenti – starostové obcí)
11. Hlavní závěry
12. Shrnutí (v angličtině)

Bakalářská práce bude zpracována v těchto kontrolovaných etapách:

1. Kapitoly 2., 4., 5. a 6. do 31. 12. 2009
2. Kapitola 7. + realizace šetření do 28. 2. 2010
3. Kapitoly 8. a 9. do 31. 3. 2010
4. Kapitoly 10. a 11. do 30. 4. 2010

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání

Rozsah pracovní zprávy: 10 000 – 12 000 slov

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- a) publikace, články týkající se studovaného území a programové dokumenty týkající se cestovního ruchu
- b) učební texty zaměřené na problematiku cestovního ruchu (Mariot, Vystoupil, Wokoun atd.)
- b) učební texty věnované alespoň okrajově problematice metod sociálněgeografického výzkumu (např. Toušek, Kunc, Vystoupil a kol. Ekonomická a sociální geografie. Nakladatelství A. Čeněk, 2008)

Vedoucí bakalářské práce: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.

Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **30. října 2009**

Datum odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

L. S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.

děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.

vedoucí katedry

V Olomouci dne 30. října 2009

OBSAH

1	ÚVOD.....	7
2	PŘEHLED LITERATURY K ŘEŠENÉ PROBLEMATICE.....	9
3	ZDROJE DAT A ZVOLENÁ METODIKA	11
4	GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA STUDOVANÉHO ÚZEMÍ	14
4.1	Vymezení území	14
4.2	Historie.....	16
4.2.1	Historický vývoj oblasti do roku 1848	16
4.2.2	Historicko-správní vývoj oblasti po roce 1848.....	17
4.3	Příroda.....	19
4.3.1	Geologie, geomorfologie	19
4.3.2	Klimatologie	21
4.3.3	Hydrologie	22
4.3.4	Pedogeografie	22
4.3.5	Biogeografie.....	23
4.4	Obyvatelstvo	23
4.4.1	Vývoj počtu obyvatel 1869 – 2001.....	23
4.4.2	Pohyb obyvatelstva 2001 – 2008	25
4.4.3	Dopady vývoje na strukturu obyvatelstva podle pohlaví a věku	29
4.5	Hospodářství	30
5	PŘÍRODNÍ PŘEDPOKLADY PRO CESTOVNÍ RUCH.....	34
6	EKONOMICKÁ ZÁKLADNA CESTOVNÍHO RUCHU	42
7	SCHVÁLENÉ A NAVRŽENÉ PROJEKTY	48
7.1	Vyhodnocení akčního plánu turistické oblasti Beskydy a Valašsko v letech 2005 - 2008	48
7.2	Zajímavé projekty ovlivňující cestovní ruch na Frenštátsku	50
8	ZÁVĚR	60
	SUMMARY	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	63
	SEZNAM PŘÍLOH.....	67

1 ÚVOD

V období novodobé tržní ekonomiky spatřuje v České republice řada obcí svoji prosperitu v rozvoji cestovního ruchu. Obce často zakládají společně s některými sousedními obcemi dobrovolné svazky obcí za účelem propagace svého regionu. Kromě toho obce působí aktivně také v regionálních agenturách cestovního ruchu, které vznikly většinou jako zájmová sdružení právnických osob. Společným cílem dobrovolných svazků obcí či regionálních agentur je přilákání návštěvníků z jiných regionů ČR a především ze zahraničních zemí. Ne všechny regiony však mají pro rozvoj cestovního ruchu dobré přírodní předpoklady, řadu historických památek nebo již vybudovanou ekonomickou základnu. Mezi regiony, o kterých lze tvrdit, že mají značný potenciál pro rozvoj i rozšíření cestovního ruchu, patří jednoznačně Frenštátsko, kterému je věnována tato bakalářská práce.

Hlavním cílem práce je vypracování studie zaměřené na regionálně geografickou analýzu správního obvodu obce s rozšířenou působností Frenštát pod Radhoštěm. Součástí obvodu, kromě města Frenštát pod Radhoštěm, jsou venkovské obce Bordovice, Lichnov, Tichá, Trojanovice a Veřovice. Zadání práce stanovilo podmínku, aby se studie soustředila nejvíce na problematiku cestovního ruchu studovaného území.

Práce mj. stručně analyzuje historický vývoj Frenštátska, blíže si všímá administrativních změn ve studovaném území po roce 1948. Geografická charakteristika Frenštátska je složena ze 3 dílčích částí, které jsou nazvány následovně: příroda, lidé a hospodářství. Nejpodrobněji je rozpracována část druhá věnována obyvatelstvu. Hlavní pozornost je věnována vývoji počtu obyvatel zhruba od poloviny 19. století do současnosti. Při analýze vývoje byly využity výsledky všech předchozích moderních sčítání lidu na našem území. Protože poslední sčítání lidu proběhlo již počátkem března 2001, tak při analýze vývoje obyvatelstva v tomto desetiletí byly použity jako výchozí data údaje o pohybu obyvatelstva, a to jak pohybu přirozeného, tak migračního. Kromě populačního vývoje byly sledovány i poslední změny ve struktuře v regionu bydlícího obyvatelstva. Při zpracování zbývajících částí charakteristiky území (příroda, hospodářství) byly využity především přístupné geografické podklady.

Ve studované problematice cestovního ruchu byla věnována pozornost hodnocení existujících přírodních předpokladů Frenštátska pro cestovní ruch i jeho ekonomické základně.

Dílčím cílem bakalářské práce bylo také seznámení se s koncepčními materiály týkajícími se cestovního ruchu, a to jak na celostátní, tak na regionální úrovni. Na celostátní úrovni šlo o tyto dokumenty: starší koncepci státní politiky cestovního ruchu na období 2002 – 2007 a nyní realizovanou na období 2007 – 2013. Koncepce státní politiky představuje střednědobý strategický dokument, který vychází především z rozvojových možností cestovního ruchu v ČR a účinnými nástroji podněcuje jeho další rozvoj. Hlavní strategické cíle současné koncepce jsou vyjádřeny ve 4 prioritách:

- konkurenceschopnost národních a regionálních produktů cestovního ruchu,
- rozšiřování a zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu,
- marketing cestovního ruchu a rozvoj lidských zdrojů,
- vytváření organizační struktury cestovního ruchu.

Na celostátní koncepční dokumenty navazují regionální koncepce, viz např. Akční plán marketingové strategie rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Moravy a Slezska v letech 2005 – 2008. V bakalářské práci byl tento akční plán vyhodnocen z pohledu studovaného území (tj. Frenštátska), které je součástí turistické oblasti Beskydy a Valašsko. Kromě projektů realizovaných v rámci tohoto akčního plánu bakalářská práce hodnotí i jiné zajímavé projekty ovlivňující rozvoj cestovního ruchu na Frenštátsku. Ty byly zpracovány jako součást regionálních koncepcí, jako je např. Koncepce rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Frenštátsko a Program rozvoje cestovního ruchu města Frenštát pod Radhoštěm. Cílovým horizontem posledního jmenovaného koncepčního dokumentu je dokonce až rok 2015 (tedy o 2 roky více než je tomu v případě evropských a státních dokumentů týkajících se koncepce cestovního ruchu).

2 PŘEHLED LITERATURY K ŘEŠENÉ PROBLEMATICE

Do nedávné doby informační materiály o Frenštátě pod Radhoštěm a jeho okolí uváděly, že jediná monografická publikace o městě Frenštát pod Radhoštěm byla vydána již v roce 1904. O něco později, a to v roce 1908 byla doplněna o Vlastivědu Frenštátského okresu. Autorem obou publikací byl vlastivědný pracovník Jiří Felix. Ten od roku 1883 učil ve Frenštátě, kde později byl ředitelem obecné a měšťanské školy dívčí. Byl nejen spoluzakladatelem frenštátského Sokola (1890), ale také jedním z nejvýznamnějších sběratelů artefaktů mizející valašské kultury, z nichž řada byla součástí valašské expozice Národopisné výstavy československé v Praze 1895 a stala se později základem sbírky frenštátského muzea.

Další publikace o Frenštátsku již neměly charakter monografií. Nejznámějšími se asi staly dvě publikace Františka Horečky, a to Kniha o památném Radhošti (1931) a Nářečí na Frenštátsku (1941). V roce 1992 obnovila svou činnost Muzejní a Vlastivědná společnost, která se podílí na vydávání vlastivědného časopisu Hlasy muzea ve Frenštátě pod Radhoštěm.

Za monografii o Frenštátsku však lze již považovat druhé vydání publikace z roku 2009 nazvané „Beskydské kouzlo Frenštátska“, kterou zhruba již o rok dříve vydalo město Frenštát pod Radhoštěm. Vzhledem k tomu, že první vydání této výpravné knihy, plné fotografií a povídaní o podbeskydské krajině, bylo spolufinancováno z fondů Evropské unie, publikace byla neprodejná. Podnětem k dalšímu vydání publikace byl velký zájem ze strany občanů a návštěvníků Frenštátska. Město Frenštát proto zafinancovalo ze svého rozpočtu druhé vydání, které si již zájemci mohou koupit.

V bakalářské práci byl využíván katalog k expozici Paměti města (Jurok, J., 2007) zaměřený na historii města do I. poloviny 19. století. K výročí 600 let první písemné zmínky o existenci města Frenštát pod Radhoštěm byl k výstavě „Nejstarší prameny k dějinám města Frenštátu“ připraven katalog historie města do roku 1945 (Hanák, F., 1982). Dále bylo čerpáno z Historického místopisu obcí okresu Nový Jičín (Kramoliš, P. a kol., 1996) vydaného k počtě slavného hodslavského rodáka Františka Palackého. Rovněž byla v práci využívána Kronika města Frenštát pod Radhoštěm (Malantová, M., 2008).

Charakteristika přírodních poměrů na Frenštátsku byla zpracována pomocí publikace Chráněná území ČR – Ostravsko (Weismannová, H. a kol., 2004), která se zaměřuje na cenné lokality nacházející na Ostravsku. Konkrétní popis jednotlivých horopisných jednotek (Demek, J. a kol., 1987) a hydrologických charakteristik (Vlček, V. a kol., 1984) byl popsán pomocí prvních dvou dílů Zeměpisného lexikonu ČSR. Kromě fyzickogeografických částí Zeměpisného lexikonu byla pro popis flóry a fauny Frenštátska zvolena publikace Biogeografické členění České republiky (Culek, M. a kol., 1996), která zpracovává biogeografické jednotky regionální úrovně.

Kapitoly se zaměřením na problematiku cestovního ruchu byly zpracovány s využitím Atlasu cestovního ruchu České republiky (Vystoupil, J. a kol., 2006) a Návrhu cestovního nové rajonizace cestovního ruchu (Vystoupil, J. a kol., 2007). Jejich cílem je komplexní posouzení problematiky cestovního ruchu a rekreace v České republice. Dále bylo využíváno materiálů poskytnutých turistickým informačním centrem (TIC) ve Frenštátě pod Radhoštěm. Jednalo se o jednotlivé brožury, propagační letáky a mapy sloužící k propagaci města i okolí. Obec Trojanovice v roce 2009 vydala svou vlastní prezentační publikaci Trojanovice – Průvodce pasekařskou obcí.

Z učebních textů byly v bakalářské práci využity také informace uvedené v publikacích majících charakter učebních textů, jako je např. Geografie cestovního ruchu (Mariot, P., 1983), Zeměpis cestovního ruchu (Mariot, P. – Müllerová V., 1992) nebo Ekonomická a sociální geografie (Toušek, V. – Kunc, J. – Vystoupil, J. a kol., 2008).

Data a materiály získané z Komise cestovního ruchu města Frenštát pod Radhoštěm (např. Program rozvoje cestovního ruchu města Frenštát pod Radhoštěm na období 2008 – 2015 nebo Akční plán rozvoje cestovního ruchu na rok 2010) posloužily k posouzení projektů v oblasti cestovního ruchu.

3 ZDROJE DAT A ZVOLENÁ METODIKA

Při zpracování práce bylo využíváno příslušné literatury týkající se sledovaného území, mapových děl a podkladů získaných z Komise cestovního ruchu města Frenštát pod Radhoštěm. Data k ekonomické základně cestovního ruchu byla získána na katedře regionální ekonomie a správy, jejíž pracovníci pod vedením J. Vystoupila zpracovali v roce 2006 Atlas cestovního ruchu České republiky. Většina statistických údajů publikovaných v bakalářské práci pochází z Českého statistického úřadu (velká část je jich dostupná na webových stránkách ČSÚ). Pro zpracování práce byly důležité především výsledky ze Sčítání lidu, domů a bytů z let 1991 a 2001. Doplnující údaje o obyvatelstvu za rok 1991 poskytlo také regionální pracoviště ČSÚ v Olomouci. Z internetových zdrojů byly využívány také stránky města Frenštát pod Radhoštěm, Ministerstva pro místní rozvoj, Moravskoslezského kraje, České národní banky, Ministerstva práce a sociálních věcí a CHKO Beskydy. Zdroje dat, použitá literatura, mapová díla a potřebné podklady jsou uvedeny na závěr v seznamu použité literatury.

Za jednu z hlavních metod zpracování byla zvolena komparativní analýza. Frenštátsko bylo srovnáváno s vyššími územními jednotkami – okresem Nový Jičín, Moravskoslezským krajem a Českou republikou. V kapitolách zabývajících se cestovním ruchem byla využívána i komparace obcí studovaného území.

Při zpracovávání geografické charakteristiky Frenštátska klíčovou roli hrálo zde žijící obyvatelstvo. V první řadě byl analyzován dlouhodobý vývoj počtu obyvatel studovaného území. Za základní zdroj informací o počtu obyvatel jednotlivých obcí při minulých sčítáních posloužil Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005 (Růžková, J., - Škrabal, J., 2006). Vývoj počtu obyvatel do roku 2001 byl hodnocen pomocí bazických a řetězových indexů. Vývoj početního stavu obyvatel Frenštátska v období po posledním sčítání byl hodnocen pomocí dat průběžné statistiky obyvatelstva, která se nazývá pohyb obyvatelstva. Ten obsahuje informace nejen o přirozené změně a stěhování obyvatel, ale také údaje o sňatcích, rozvodech a potratech. Vzhledem k zaměření bakalářské práce však tyto poslední ukazatele nebyly analyzovány. Pohyb obyvatelstva v letech 2001 – 2008 byl vyjádřen hrubou mírou porodnosti (podíl počtu narozených a středního stavu vynásobený tisícem), hrubou mírou úmrtnosti (podíl počtu zemřelých a středního stavu vynásobený tisícem), přirozeným přírůstkem (rozdíl počtu zemřelých a narozených), migračním saldem

(rozdíl počtu vystěhovalých a přistěhovalých), celkovým přírůstkem (součet přirozeného přírůstku a migračního salda). Pohyb obyvatelstva ovlivňuje strukturu obyvatelstva podle pohlaví a zejména podle věku. V práci byly změny struktury hodnoceny pomocí indexu feminity (poměr počtu žen k počtu mužů vynásobený tisícem) a indexu stáří (poměr počtu obyvatel ve věku 65 a více let k počtu obyvatel ve věku 0–14 let vynásobený stem).

V kapitole přírodní předpoklady cestovního ruchu byly obce hodnoceny podle potenciálních rekreačních ploch. Jedná se o součet ploch rekreačně využitelných v katastrálních územích jednotlivých obcí (ploch lesních půd, luk a pastvin, zahrad, sadů a vodní plochy), který byl poté vydělen celkovou rozlohou obce (viz Vystoupil, J. a kol., 2006). Obce České republiky člení autoři této metodiky do pěti skupin následovně:

- 1) *do 20 %* – zemědělsky velmi intenzivně využívaná venkovská krajina – pro cestovní ruch a rekreaci jen velmi málo vhodné přírodní podmínky
- 2) *20,0-37,9 %* – většinou zemědělsky využívaná venkovská krajina v nížinách a pahorkatinách – pro cestovní ruch a rekreaci málo vhodné přírodní podmínky
- 3) *38,0-56,9 %* – venkovská krajina s průměrnými přírodními podmínkami pro cestovní ruch a rekreaci
- 4) *57,0-74,9 %* – podhorská a vysočinná venkovská krajina s příznivými přírodními podmínkami pro cestovní ruch a rekreaci
- 5) *75,0 a více %* – povětšinou horské oblasti s velmi příznivými přírodními podmínkami

Zaměstnanost v odvětví cestovního ruchu byla vypočítána podílem ekonomicky aktivního obyvatelstva v odvětví pohostinství a ubytování z celkového počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva.

Obce J. Vystoupil a kol. kategorizují opět do 5 skupin:

- 1) *obce s velmi nadprůměrnou intenzitou* – zde byly zařazeny obce s hodnotou ukazatele vyšší než $+1$ směrodatné odchylky (σ) od průměru souboru obcí
- 2) *obce s nadprůměrnou intenzitou* – jsou to obce s hodnotou ukazatele vyšší než $+1/3 \sigma$ a nižší než $+1 \sigma$ od průměru obcí
- 3) *obce s průměrnou intenzitou* – jsou to obce od $+1/3 \sigma$ do $-1/3 \sigma$ od průměru souboru obcí
- 4) *obce s podprůměrnou intenzitou* – jsou to obce s hodnotou ukazatele nižší než $-1/3 \sigma$ do a vyšší než -1σ od průměru obcí

5) *obce s velmi podprůměrnou intenzitou* – jsou to obce s hodnotou ukazatele nižší než -1σ od průměru souboru hodnocených obcí

V rámci zpracování bakalářské práce byla věnována pozornost vyhodnocení řízených rozhovorů vedených se starosty obcí, popřípadě s jinými kompetentními osobami – členy obecního zastupitelstva. Cílem šetření bylo získání informací o cestovním ruchu v obcích studovaného území, které nejsou předmětem běžných statistických šetření. Řízený rozhovor obsahoval otázky na zhodnocení současné situace v cestovním ruchu a rekreaci, popřípadě na vyskytující se problémy či nedostatky. Dotazníkové šetření bylo vedeno se 6 respondenty.

Grafy a tabulky byly vytvořeny v programu Microsoft Excel. Sepsání a úprava byly provedeny v programu Microsoft Word. Mapy byly zpracovány v programu ArcView.

4 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA STUDOVANÉHO ÚZEMÍ

4.1 Vymezení území

Sledovaným územím této práce je správní obvod obce s rozšířenou působností Frenštát pod Radhoštěm¹. V rámci reformy veřejné správy byla na konci roku 2002 větší část kompetencí přenesena z okresních úřadů na vybrané obecní úřady (menší část převzaly nově zřízené krajské úřady). Hlavní část působnosti okresních úřadů převzalo podle zákona č. 314/2002 Sb. 205 obcí s rozšířenou působností. Jednou z těchto obcí se stalo město Frenštát pod Radhoštěm. Do tohoto obvodu patří tyto obce – Bordovice, Lichnov, Frenštát pod Radhoštěm, Tichá, Trojanovice, Veřovice.

Správní obvod ORP Frenštát pod Radhoštěm leží v okrese Nový Jičín v jižní části Moravskoslezského kraje. Frenštátsko je jedním z 22 ORP Moravskoslezského kraje (Bílovec, Bohumín, Bruntál, Český Těšín, Frýdek–Místek, Frýdlant n. Ostravicí, Havířov, Hlučín, Jablunkov, Karviná, Kopřivnice, Kravaře, Krnov, Nový Jičín, Odry, Opava, Orlová, Ostrava, Rýmařov, Třinec, Vítkov). Svou jižní hranici sdílí s obvodem ORP Rožnov pod Radhoštěm (Zlínský kraj), východní s obvodem ORP Frýdlant nad Ostravicí, severní s obvodem ORP Frýdek–Místek. Na severozápadě sousedí s obvodem ORP Kopřivnice, na západě s obvodem ORP Nový Jičín.

Nejj jižnější a nejvýchodnější bod správního obvodu se nachází v obci Trojanovice. Nejsevernější bod pak v obci Tichá a nejzápadnější v obci Veřovice. Nejvyšším bodem s nadmořskou výškou 1129 m je Radhošť.

Správní obvod ORP Frenštát pod Radhoštěm zahrnuje celkem 6 obcí (z 299 v Moravskoslezském kraji). Z toho je městem Frenštát pod Radhoštěm, který je zároveň pověřeným úřadem. Celkovou rozlohou 9 862 ha zaujímá správní obvod ORP Frenštát pod Radhoštěm 18. místo a 1,82 % rozlohy kraje. Počtem obyvatel 19 102² je na 19. místě v kraji. Hustota zalidnění (194 obyv./km²) je v porovnání s Českou republikou mnohem vyšší. Ve městě Frenštát pod Radhoštěm žije 11 163 obyvatel, což je 58,4 % všech obyvatel ORP Frenštát pod Radhoštěm.

¹ Dále jen ORP Frenštát pod Radhoštěm

² Stav k 31. 12. 2008

Tab. 1: Počet obyvatel, rozloha a hustota zalidnění v SO ORP Frenštát pod Radhoštěm (k 31. 12. 2008)

obec	počet obyvatel		výměra (ha)	hustota zalidnění (obyv./km ²)
	abs.	%		
Bordovice	566	3,0	630	90
Frenštát pod Radhoštěm	11 163	58,4	1 143	977
Lichnov	1 401	7,3	1 207	116
Tichá	1 682	8,8	1 644	102
Trojanovice	2 306	12,1	3 580	64
Veřovice	1 984	10,4	1 657	120
ORP Frenštát pod Radhoštěm	19 102	100,0	9 862	194

Pramen: Městská a obecní statistika. ČSU, Ostrava 2010; vlastní zpracování.

Pozn.: obyv. = obyvatel

Nejvíce obcí spadá do velikostní skupiny 1 000 – 1 999 obyvatel. Méně obyvatel má jen obec Bordovice (566 obyvatel). Ve městě Frenštát p. R. žije téměř 3/5 obyvatel sledovaného území.

Tab. 2: Základní údaje o velikostní struktuře obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm (k 31. 12. 2008)

velikostní skupina obcí	počet obcí	podíl obyvatelstva (%)
500 – 999	1	3,0
1 000 – 1 999	3	26,5
2 000 – 4 999	1	12,1
5 000 – více	1	58,4

Pramen: Městská a obecní statistika. ČSU, Ostrava 2010; vlastní zpracování.

Všechny obce ORP Frenštát pod Radhoštěm společně s obcí Kunčice pod Ondřejníkem vytvářejí dobrovolný svazek obcí Mikroregionu Frenštátsko (dle zákona č.128/2000 Sb. o obcích). Předmětem činnosti je rozvoj cestovního ruchu, podnikání a občanského života v Mikroregionu Frenštátsko. Dále úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotní kultury, požární ochrany, veřejného pořádku. Zabývá se také ochranou životního prostředí, podporou sportu a jiných zájmových činností.

Obec Veřovice je kromě Mikroregionu Frenštátsko součástí svazku obcí Sdružení povodí Sedlnice.

4.2 Historie

4.2.1 Historický vývoj oblasti do roku 1848

Nejstarší osídlení Frenštátské kotliny je z nejmladší doby kamenné, asi 3 tisíciletí př. n. l. Z této doby byly na Frenštátsku nalezeny ojedinělé nástroje. Později kolem 6. století přišli Moravskou branou Slované.

Počátky osídlení spadají do období velké kolonizace ve 13. století. V té době docházelo k osídlení blízkých hradů Hukvaldy, Šostýn a Štramberk. Hrad Hukvaldy byl původně majetkem hrabat z Hückeswagenu. Nejdříve spravován Arnoldem, který měl v držení celý kraj při Moravské bráně (Frenštátsko, Místecko, Novojičínsko, Příborsko). Tato panství získal darováním v roce 1230 od českého krále Přemysla Otakara I. Později byl hrad Hukvaldy v držení Franka a jeho synů Bluda a Jindřicha. Roku 1359 se staly Hukvaldy stolním statkem olomouckých biskupů. K panství náleželo město Příbor a vsi Kozlovice, Tichá, Nová Tichá, Sklenov, Petrovice, Kornice, Trnávka, Chlebovice, Metylovice, Závišice a pol. Sedlnice. (Kramoliš, P. a kol., 1996)

Z důvodu nedostatku písemných dokladů není jasné přesné datum založení města Frenštát (Frankenstat). První písemná zmínka o Frenštátu je z 14. března 1382 v privilegii Václava z Vichnštejna na Šostýně, kde je uváděn jako svědek fojt Birsak z Frenštátu. Frenštát byl centrem lenního hradu Šostýn, založený zřejmě Frankem z rodu Hückeswagenu. Jeho součástí byl i Lichnov a další vsi (Vlčovice, Drholec, Kopřivnice a díl Závišic). Městečko Frenštát od neznámých počátků spravoval vrchnostenský úředník fojt nebo rychtář. Roku 1420 byl hrad Šostýn rozbořen a mluví se už jen o zboží „franštátském“. Roku 1437 připojen i s okolními vsi k panství hukvaldskému. (Jurok, J., 2007)

Obec Veřovice náležela k hradu Štramberk, s nímž sdílela osudy. V roce 1359 markrabí Jan pod hradem vysadil městečko, které v roce 1380 bylo uděleno lénem Vokovi z Kravař. V roce 1411 bylo součástí tohoto panství město Štramberk a vsi Butovice, Veřovice, Ženkla, Libhošť, Rybí, Mořkov atd. Poté byl hrad v držení pánů z Hustopeč, později pánů ze Žerotína. (Kramoliš, P. a kol., 1996)

V roce 1437 panství Hukvaldy zastaveno králem Zikmundem a získáno husitským hejtmanem Mikulášem Sokolem z Lamberka, později Janem Čapkem ze Sán. Ten dal městu Frenštát výsady - právo trhu, odúmrti, rybolovu v okolních potocích, osvobození ode všech robot. Správu města vedl fojt s voleným purkmistrem a konšely. Frenštátský fojt (dědičný fojt Vilém z Hluzovic) měl privilegia – držel mlýn, lázeň, dva

svobodné lány, měl právo lovu na nízkou zvěř, rybolovu, právo na různé poplatky ze soudních pokut atd. V roce 1452 získány Hukvaldy velitelem bratříků – Janem Taláfusem z Ostrova. Později v roce 1479 byla oblast vydrancována uherskými oddíly. Koncem 15. století docházelo k osídlení Valachy vysokohorských pastvin a luk. (Hanák, F. a kol., 1982)

Olomoučtí biskupové získali hukvaldské panství zpět v roce 1512 a přidali další výsady a roční trhy. Zlepšení postavení městečka Frenštát začalo až v polovině 16. století. Začalo dodávat sůl, plátno do okolních měst slezských i moravských a v okolí městečka došlo i k dobývání železné rudy. Roku 1556 vznikl první železářský hamr na biskupském panství ve Frenštátě. Zásahem biskupské vrchnosti docházelo k rekatolizaci obyvatel, nekatolíci zde nebyli trpěni. Z původního fojta, který spravoval město, se stal úředník, dalšími byli konšelé a přísežní, purkmistr a 3 – 5 starších jako výkonný orkán. Z roku 1588 je dosvědčena i první městská pečeť. Proces pasekářské kolonizace byl velmi rozšířen a docházelo ke klučení okolních lesů. Ve Frenštátu začal platit právní systém jako v okolních městech (Bílovec, Fulnek, Nový Jičín, Příbor) a stalo se městem práva hlubčínského, následně v roce 1617 přešlo k právu olomouckému. Roku 1598 byl ve Frenštátě založen první tkalcovský cech. (Kramoliš, P. a kol., 1996)

Roku 1626 byl Frenštát vypálen generálem Manfredem (v letech 1661 a 1680 následovaly další dva velké požáry). Roku 1646 bylo Frenštátsko obsazeno Švédy a občany postihl dvakrát mor. Koncem 17. století nastává opětovný rozvoj města, který po třicetileté válce ochabl. (Hanák, F. a kol., 1982)

Dne 29. listopadu 1781 městečko Frenštát přijalo privilegium císaře Josefa II. na město Frenštát, do té doby hukvaldský hejtman obnovoval obecní úřad každý rok (od roku 1657). Později roku 1796 zde byl zřízen magistrát, vedený syndikem a 2 – 3 radními (pravomoc vrchnosti omezena). Do roku 1848 mělo město titul ochranného biskupského města a městská rada podléhala vrchnostenskému úřadu olomouckého biskupa. Za vlády Marie Terezie město Frenštát ztratilo hrdelní právo. Roku 1795 byla ve Frenštátu postavena nová radnice. (Jurok, J., 2007)

4.2.2 Historicko-správní vývoj oblasti po roce 1848

V roce 1848 dochází ke zrušení poddanství. Postátnění veřejné zprávy je provázáno organizací nové soudní a politické správy a vznikem politických a soudních okresů. Tato reforma vešla v platnost v 1. 1. 1850. Obce byly základním článkem

samosprávy, seskupené do soudních okresů. Dalším stupněm soudní správy byly vrchní zemské soudy podřízené nejvyššímu soudnímu a kasačnímu dvoru ve Vídni. Základním článkem státní správy byly politické okresy, v každém z nich zřízeno okresní hejtmanství, vyšší jednotky byly kraje (na Moravě 2 – Olomoucký, Brněnský), nejvyšší pak země. Každý politický okres zahrnoval většinou 2 nebo 3 soudní okresy. Obec Bordovice, Lichnov, Frenštát pod Radhoštěm, Tichá, Trojanovice byly součástí soudního okresu Frenštát, který spadal pod politický okres Místek. Obec Veřovice součástí soudního okresu Nový Jičín, který náležel k politickému okresu Nový Jičín. Oba politické okresy, jak Místek, tak Nový Jičín spadaly v té době pod Olomoucký kraj.

V dubnu 1855 dochází k reorganizaci státní správy. Propojení státní a soudní moci do smíšených okresních úřadů. Smíšený okres Nový Jičín a Frenštát pod Radhoštěm spadají pod krajský úřad Nový Jičín. (Hanák, F. a kol., 1982)

Propojení politické a soudní správy se neosvědčilo, tudíž v roce 1868 dochází k rozdělení politické, soudní moci. Soudní okresy spadají opět pod okresní hejtmanství. Soudní okres Frenštát byl součástí okresního hejtmanství Místek, soudní okres Nový Jičín, jehož součástí byla i obec Veřovice, byl podřízen okresnímu hejtmanství Nový Jičín. Tato reforma vydržela vyjma období let 1938 – 1945 až do počátku roku 1949. Jinak v průběhu let 1968 – 1949 docházelo pouze k menším administrativním změnám. (Kramoliš, P. a kol., 1996)

V roce 1938 dochází k okupaci českého pohraničí Německem. Výkonná moc byla v rukou armády a docházelo k vytvoření sudetských žup. Území Frenštátska však zůstalo v pomnichovském Československu. Obec Veřovice byla připojena k okresu Valašské Meziříčí a obce soudního okresu Frenštát zůstaly beze změn. (Hanák, F. a kol., 1982)

V roce 1945 obec Veřovice na krátkou dobu byla spravována Okresním národním výborem ve Frýdku Místku. Koncem roku 1945 byla již součástí Okresního národního výboru v Novém Jičíně, který čítal 69 obcí o rozloze 50 042 ha. Nadřízeným orgánem Okresních národních výborů byl Zemský národní výbor v Brně. V letech 1948 – 1949 došlo ke zrušení berních úřadů, ve Frenštátě zachován okresní soud. Dne 1. 1. 1949 nově vytvořený Okresní národní výbor ve Frenštátě pod Radhoštěm spravoval obce z dřívějšího soudního okresu společně se sedmi obcemi z okresu Frýdek–Místek a třemi z okresu Nový Jičín. Frenštátský okres měl rozlohu 42 993 ha. Nadřízeným orgánem těchto Okresních národních výborů byl Krajský národní výbor v Ostravě. (Kramoliš, P. a kol., 1996)

V roce 1960 zanikl Okresní národní výbor ve Frenštátě p. R. a obce přešly pod správu novojičínského okresu, který čítal 102 obcí. Taktéž zanikl i Okresní soud ve Frenštátu p. R. (Kramoliš, P. a kol., 1996)

Po roce 1989 došlo k reformě veřejné zprávy, a to ve dvou fázích. V první fázi v roce 1990 byly zrušeny krajské národní výbory. Okresní národní výbory se transformovaly do 75 okresních úřadů (bez hlavního města Prahy, od počátku roku 1996 přibyl okres Jeseník). Dne 24. 11. 1990 byly vytvořeny pověřené obecní úřady v počtu 365 (v roce 2003 jejich počet narostl na 389). V druhé fázi došlo ke zrušení okresních úřadů (konec roku 2002), to však neznamenalo zrušení okresů. Krajské úřady začaly fungovat v roce 2000 (celkem 14 krajů). Vznik správních obvodů obcí s rozšířenou působností byl již popsán výše. (Kramoliš, P. a kol., 1996)

K 1. 1. 2005 došlo ke změně hranic obvodů obcí s rozšířenou působností vyhláškou č. 388/2004 Sb. ORP Frenštát pod Radhoštěm do té doby zahrnoval celkem 7 obcí společně s obcí Kunčice pod Ondřejníkem, která poté přešla do správního obvodu ORP Frýdlant nad Ostravicí. (ČSÚ, 2010)

4.3 Příroda

4.3.1 Geologie, geomorfologie

Podle geologického členění patří Frenštátsko k Vnějších Západním Karpatům, které vznikaly koncem druhohor a ve starších třetihorách. Náleží do pásma flyšového (rytmické střídání vrstev), souvrství příkrovu slezského a podslezského. Karpatská oblast s výraznými vrcholy a ostře zaříznutými údolími řek je tvořena převážně písčitymi horninami, slinitými usazeninami, proložená štěrkovými náplavami. Pod flyšovými příkrovy Vnějších Západních Karpat spočívají v pokleslé části Českého masivu sloje černého uhlí (svrchní uhlonosný karbon). Vápencové útesy se vyskytují na Červeném kameni v obci Lichnov. (Kramoliš, P. a kol., 1996)

Podle geomorfologického členění patří Frenštátsko k provincii Západní Karpaty, soustavě Vnější západní Karpaty (viz tab. 3)

Tab. 3: Geomorfologické členění SO ORP Frenštát pod Radhoštěm

provincie	Západní Karpaty						
soustava	Vnější Západní Karpaty						
podsoust.	Západobeskydské podhůří					Západní Beskydy	
celek	Podbeskydská pahorkatina					Moravskoslezské Beskydy	
podcelek	Štramberská vrchovina			Frenštátská brázda		Radhošťská hornatina	
okrsek	Měrkovická pahorkatina	Šostýnské vrchy	Ženklovská kotlina	Radhošťské podhůří	Veřovická brázda	Hodslavický Javorník	Radhošťský hřbet

Zdroj: Demek, J. a kol., 1987

Pozn.: podsoust. = podsoustava

Převážně severní část území ORP náleží k celku **Podbeskydská pahorkatina**, která se skládá z vrchovin, pahorkatin a brázd SV – JZ směru. Ve vyšší, střední části podhůří se nachází Štramberská vrchovina se střední nadmořskou výškou 444 m. V Šostýnských vrších dosahuje výšky až 690,0 m (Červený kámen). V Ženklovské kotlině se vedle hornin slezské jednotky uplatňují i horniny podslezské jednotky (tzv. ženklovské okno). Mezi Moravskoslezskými Beskydy a Štramberskou vrchovinou leží erozně denudační sníženina – Frenštátská brázda. Nachází se v méně odolných horninách podslezské jednotky s náplavovými kužely a pedimenty vodních toků ve střední nadmořské výšce 454 m. Západně od Frenštátu p. R. část Frenštátské brázdy náleží do Přírodního parku Podbeskydí, jižní úpatí této brázdy patří do CHKO Beskydy.

V jižní části sledovaného území se zvedají **Moravskoslezské Beskydy**. Jedná se o členitou pahorkatinu tvořenou godulskými pískovci, slepenci a jílovcí slezského příkrovu se sklonem k J (Demek, J. a kol., 1987). Tento celek zasahuje na území Frenštátska severním okrajem podcelku Radhošťská hornatina a jejích okrsků Hodslavický Javorník (Velký Javorník 917,8 m n. m.) a Radhošťský hřbet (Radhošť 1129 m n. m.). Přírodní zajímavostí Moravskoslezských Beskyd jsou pseudokrasové jeskyně, které vznikly rozsedáním a gravitačními pohyby v puklinách, porušených vrstvách flyšových pískovců, zejména ve vrcholových oblastech beskydských hřbetů (oblast Radhoště, Pusteven – jeskyně Cyrilka). (Weismannová, H. a kol., 2004)

Na sledovaném území je evidováno 7 ložisek nerostných surovin (černé uhlí, zemní plyn) a 3 dobývací prostory. (Novotný, J., 2009)

4.3.2 Klimatologie

Území Frenštátska se rozprostírá v mírně teplé a chladné klimatické oblasti. Severní část území je klimaticky výhodnější, směrem k jihu s přibývajícím nadmořskou výškou dochází k významnějšímu zdrsnění klimatu. Průměrná roční teplota se pohybuje od 2,6 °C do 7 °C. Celkový klimatický ráz řešeného území je rozdílný, nejvýraznější srážkový gradient má oblast Beskyd. (Kramoliš, P. a kol., 1996)

Podle Quittovy klimatické klasifikace se zkoumané území rozprostírá ve 4 klimatických oblastech. Oblast CH6 je typická velmi krátkým až krátkým, vlhkým až velmi vlhkým, mírně chladným létem. A zimou velmi dlouhou, mírně chladnou, vlhkou. Oblast CH7 je nejteplejší z chladných oblastí a vyznačuje se velmi krátkým až krátkým, vlhkým a mírně chladným létem. Zimou mírně dlouhou a mírně vlhkou. Pro obě tyto oblasti je charakteristické dlouhé trvání sněhové pokrývky. Oblast MT2 má mírné, mírně chladné, mírně vlhké a krátké léto. Zima je suchá s mírnými teplotami a s normálně dlouhou sněhovou pokrývkou. Oblast MT9 se vyznačuje suchým až mírně suchým, teplým dlouhým létem a zimou krátkou, mírnou a suchou. U obou oblastí má sněhová pokrývky krátké trvání. (Quitt, E., 1975)

Tab. 4: Klimatické oblasti správního obvodu Frenštát pod Radhoštěm

	MT9	MT2	CH6	CH7
Počet letních dnů	40 - 50	20 - 30	10 - 30	10 - 30
Počet dnů s průměr. teplotou 10 °C	140 - 160	140 - 160	120 - 140	120 - 140
Počet mrazových dnů	110 - 130	110 - 130	140 - 160	140 - 160
Počet ledových dnů	30 - 40	40 - 50	60 - 70	50 - 60
Průměrná teplota v lednu ve °C	-3 až -4	-3 až -4	-4 až -5	-3 až -4
Průměrná teplota v červenci ve °C	17 - 18	16 - 17	14 - 15	15 - 16
Průměrná teplota v dubnu ve °C	6 - 7	6 - 7	2 - 4	4 - 6
Průměrná teplota v říjnu ve °C	7 - 8	6 - 7	5 - 6	6 - 7
Průměrný počet dnů se srážkami	100 - 120	120 - 130	140 - 160	120 - 130
Srážkový úhrn ve veget. období	400 - 450	450 - 500	600 - 700	500 - 600
Srážkový úhrn v zimním období	250 - 300	250 - 300	400 - 500	350 - 400
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	60 - 80	80 - 100	120 - 140	100 - 120
Počet dnů zamračených	120 - 150	150 - 160	150 - 160	150 - 160
Počet dnů jasných	40 - 50	40 - 50	40 - 50	40 - 50

Zdroj: Quitt, E., 1975

4.3.3 Hydrologie

Správní obvod ORP Frenštát pod Radhoštěm spadá do povodí řeky Odry, která náleží do úmoří Baltského moře. Nejdelším a nejvodnatějším přítokem je řeka **Lubina**. Pramení na severních svazích Radhoště (740 m n. m.) a přijímá množství přítoků, jako například Radhoštnici, Rokytnou, Lánský potok, Lomnou, Tichávku, či Dlouhý potok. Protéká sledovaným územím ze severu na jih a vlévá se do Odry s průměrným ročním průtokem v ústí $2,37 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ (Vlček, V. a kol., 1984). Druhou významnou řekou Frenštátska je **Jičínka** pramenící v horském údolí pod Velkým Javorníkem a Kamenárkou (630 m n. m.). Následně protéká severozápadním směrem podélně obcí Veřovice. Obec Veřovice je vodopisně odvodňována dvěma přítoky Odry. Ve výšce 440 m n. m. severně od obce Veřovice pramení také řeka **Sedlnice**. Vodní toky řešeného území mají nejvíce vody v době jarního tání. (Kramoliš, P. a kol., 1996)

Na Frenštátsku se nenacházejí významnější rybníky ani jezera. V Trojanovicích se jedná jen o vodohospodářskou nádrž Lubina, která je vybudována na řece Lubině. Ve Frenštátu pod Radhoštěm se nachází boční akumulární nádrž Sibérie, která v minulosti sloužila armádě ČR a v současnosti je využívána k individuální rekreaci. Drobné vodní plochy lze najít po celém správním obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm. Podzemní vody se na sledovaném území vyskytují jen v malých zásobách. (Weismannová, H. a kol., 2004)

4.3.4 Pedogeografie

V důsledku odlišného geologického vývoje a rozdílných klimatických podmínek vznikly na Frenštátsku nejrůznější půdní typy. V Štramberské vrchovině je rozšířena kambizem typická. Doprovází jí kyselá kambizem typická s menšími okrsky pseudoglejové kambizemě. Ve vrcholových partiích Moravskoslezských Beskyd se na svahovinách flyšových břidlic vyskytuje podzol kambizemní, převážně pak pod smrkovými monokulturami (oblast hory Radhošť). V nižších polohách se pod podzoly nacházejí kryptopodzoly, které přecházejí do větších oblastí kambizemě districké. Na menších plochách v západní části Frenštátska se vyskytuje kambizemní subtyp rendziny. V údolích řek (Lubiny, Jičínky) a jejich přítoků (Lomná, Tichávka aj.) je rozšířena fluvizem glejová. V pramenných oblastech potoků vznikl na vápnatých sedimentech glej typický. (Weismannová, H. a kol., 2004)

4.3.5 Biogeografie

Podle biogeografického členění spadá Frenštátsko do podprovincie Karpatské, bioregionu Podbeskydského a Beskydského. Podbeskydský bioregion leží na severu zkoumaného území a zabírá východní část geomorfologického celku Podbeskydská pahorkatina. Pro oblast je typický 4. bukový stupeň, na jižních svazích se nachází i 3. dubovo – bukový stupeň. Území je tvořeno mozaikou hájové bioty a karpatského bukového lesa. Biota je zde obohacena celou řadou horských druhů, splavených ze sousedních Beskyd. Kromě běžně rozšířených druhů flóry, zde mají zastoupení i druhy subatlantské jako bezosetka štětinovitá, štírovník bažinný a sítina cibulkatá. (Culek, M. a kol., 1996)

Beskydský bioregion se nachází jižněji a zabírá geomorfologický celek Moravskoslezské Beskydy. Charakteristické je zastoupení vegetačních stupňů od 4. bukového po 7. smrkový stupeň. Typické je i zastoupení horských bučin, podmáčených smrčín, suťových lesů a menších rašelinišť. Těžiště výskytu zde má karpatský subendemit kýčelnice žláznatá, častější jsou krtičník žláznatý, zapalice žluťuchovitá, a pryšec mandloňolistý. Je zároveň jádrem výskytu západokarpatské horské lesní fauny, jako jsou puščík bělavý, tetřev hlušec a datlík tříprstý. Do této oblasti zasahuje CHKO Beskydy a mezi nejvýznamnější maloplošné chráněné území patří NPR Radhošť, PR Noříčí. (Culek, M. a kol., 1996)

4.4 Obyvatelstvo

4.4.1 Vývoj počtu obyvatel 1869 – 2001

Objektivní informace o počtu obyvatel pocházejí z roku 1869, kdy proběhlo na území Rakouska – Uherska první moderní sčítání lidu. Z dřívějších let však existují záznamy ze sčítání, ta však nejsou srovnatelná ze sčítáními z druhé poloviny 19. století. Další cenzy po roce 1869 následovaly zhruba v desetiletých intervalech. Počty obyvatel studovaného území při jednotlivých sčítáních udává tabulka 5.

Ve správním obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm dosahoval v roce 1869 počet obyvatel 13,4 tis., tedy zhruba o 5 tis. osob méně, než bylo zjištěno při posledním sčítání v roce 2001. Do vývoje se negativně promítlo vystěhovalectví do Ameriky na konci 19. století a také výrazné snížení porodnosti v období 1. světové války. Naopak důsledky další světové války v populačním vývoji Frenštátska byly nepatrné, neboť

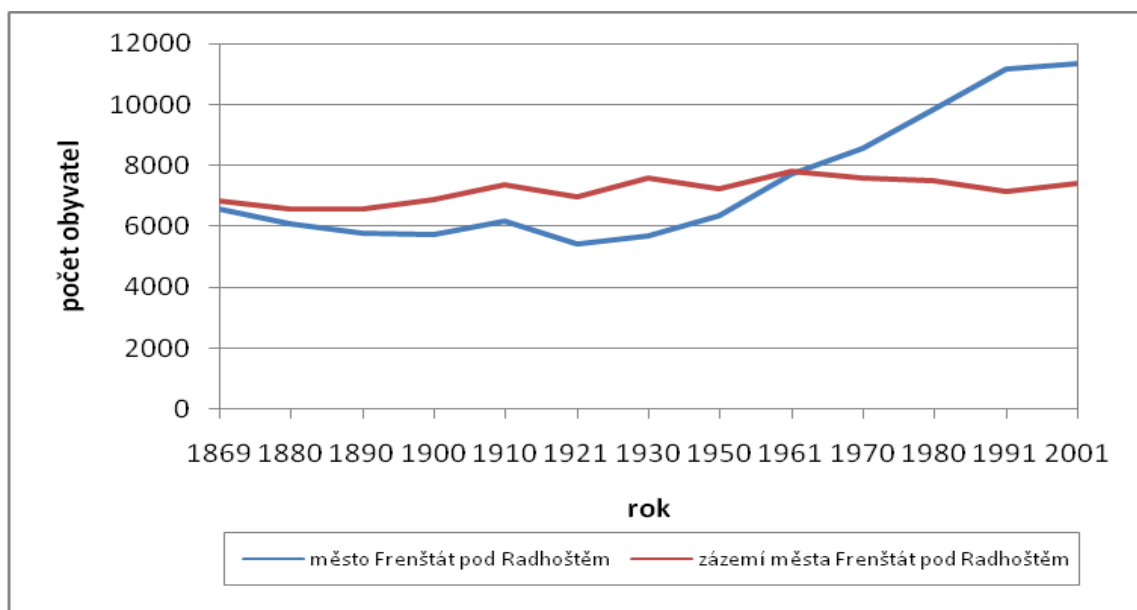
studované území patřilo mezi ty oblasti ČR, ve kterých v letech 1930 – 1950 došlo k nárůstu obyvatelstva, a to podstatnému.

Tab. 5: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v letech 1869 - 2001

rok	počet obyvatel	bazický index (%)	řetězový index (%)
1869	13 372	100,0	100,0
1880	12 675	94,8	94,8
1890	12 319	92,1	97,2
1900	12 644	94,6	102,6
1910	13 557	101,4	107,2
1921	12 398	92,7	91,5
1930	13 283	99,3	107,1
1950	13 574	101,5	102,2
1961	15 582	116,5	114,8
1970	16 183	121,0	103,9
1980	17 366	129,9	107,3
1991	18 317	137,0	105,5
2001	18 778	140,4	102,5

Zdroj: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2005, Praha 2006; vlastní zpracování.

V období po 2. světové válce se Frenštátsko prezentovalo trvalým nárůstem počtu obyvatel, takže jeho počet vzrostl od roku 1869 do roku 2001 o 40 % (od roku 1921 však byl nárůst ještě více dynamický a činil 51 %). Co se týká intercenzálních nárůstů, tak k největším došlo v padesátých letech, což je spojeno s obdobím socialistické industrializace centra studované oblasti Frenštátu pod Radhoštěm.

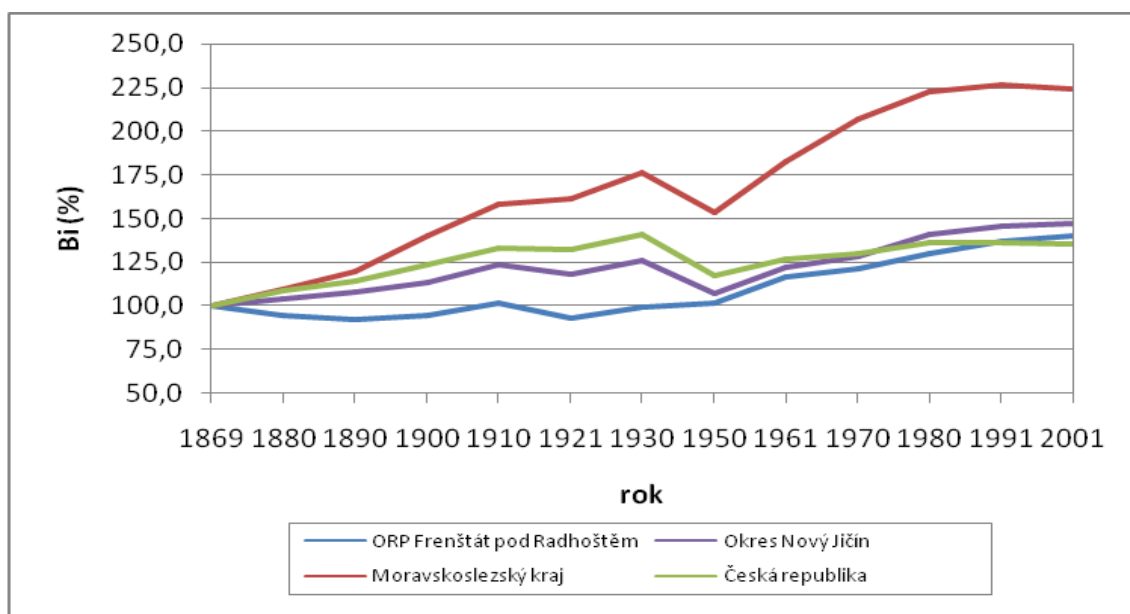

Obr. 1: Vývoj počtu obyvatel města Frenštát pod Radhoštěm a jeho zázemí pomocí bazických indexů v letech 1869 - 2001

Zdroj: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2005, Praha 2006; vlastní zpracování.

Ze srovnání vývoje počtu obyvatel města Frenštátu pod Radhoštěm a vývoje v jeho zázemí (obec Bordovice, Lichnov, Tichá, Trojanovice, Veřovice) jsou patrné poměrně značné rozdíly. V roce 1869 počet obyvatel Frenštátu dosahoval 6 563 a o 81 let později to bylo zhruba o 200 osob méně, neboť při sčítání v roce 1950 ve Frenštátu bylo sečteno jenom 6 348 osob. Na druhé straně za toto období vzrostl počet osob v zázemí reprezentovaném výše uvedenými obcemi o 400 osob (nárůst z 6 809 na 7 226 obyvatel). Z toho plyne, že Frenštátsko do poloviny 20. století nebylo nijak významně zasaženo procesy industrializace a urbanizace. Rapidní nárůst počtu obyvatel města oproti zázemí je patrný až v období po skončení 2. světové války (obr. 1). V roce 2001 ve Frenštátu pod Radhoštěm bydlelo již 11 361 osob, zatímco v zázemí to bylo 7 417 osob. V období 1869 – 2001 ze souboru pěti obcí zázemí nevykázaly nárůst počtu obyvatel pouze 2 obce, a to Tichá a Trojanovice (více viz příloha práce).

Následující obrázek (obr. 2) přesvědčivě dokumentuje rozdílný vývoj počtu obyvatel Frenštátska v letech 1869 – 1950 (stagnace) vzhledem k vývoji v celém okrese Nový Jičín, v Moravskoslezském kraji a také ČR. A to přitom studované území „minulo“ poválečný odsun i následné dosídlování.

Obr. 2: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Frenštát p. R., okrese Nový Jičín, Moravskoslezském kraji a ČR pomocí bazických indexů v letech 1869 – 2001

Zdroj: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2005, Praha 2006; vlastní zpracování.

4.4.2 Pohyb obyvatelstva 2001 – 2008

Nárůst počtu obyvatel ve správním obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm pokračoval také v tomto desetiletí. Během analyzovaných osmi let (viz tab. 6) počet

obyvatel vzrostl o 310. Největší přírůstky byly evidovány v letech 2007 a 2008. Na zvýšení počtu obyvatel měla rozhodující vliv migrace. V roce 2003 a také ve dvou posledních analyzovaných letech získalo Frenštátsko migrací ročně více než 100 obyvatel. Pozitivním rysem vývoje pohybu obyvatelstva byla skutečnost, že vysoce pasivní přirozená měna byla ve druhé polovině současného desetiletí vystřídána přirozenou měnou, která osciluje kolem hodnoty 0. Jak je patrné z dat uvedených v níže uvedené tabulce, došlo na Frenštátsku k nárůstu počtu živě narozených a také k zřetelnému poklesu zemřelých.

Tab. 6: Pohyb obyvatelstva v SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v letech 2001 – 2008 – absolutní údaje

rok	narození	zemřelí	přírůstek přirozený	migrační saldo	přírůstek celkový
2001	165	222	-57	30	-27
2002	143	199	-56	81	25
2003	168	213	-45	118	73
2004	162	210	-48	-45	-93
2005	182	223	-41	64	23
2006	197	199	-2	37	35
2007	194	191	3	126	129
2008	194	196	-2	147	145

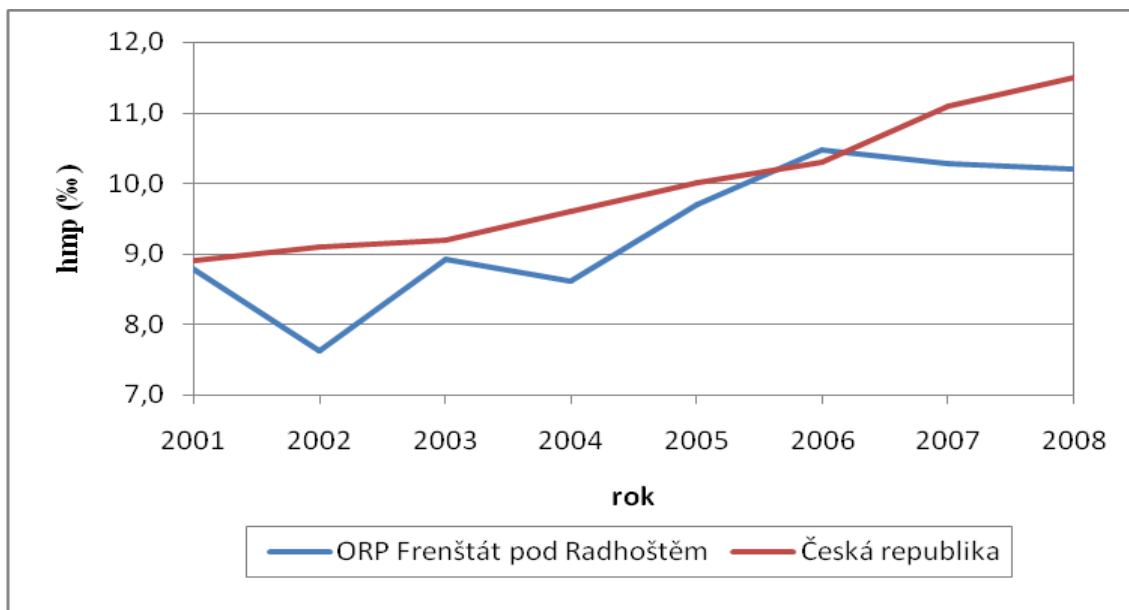
Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR. ČSÚ Praha 2009; vlastní zpracování.

Tab. 7: Pohyb obyvatelstva v SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v letech 2001 – 2008 – relativní údaje v ‰ (hrubé míry – hm: p – porodnosti, ú – úmrtnosti, pp – přirozeného přírůstku, ms – migračního salda, cp – celkového přírůstku)

rok	hmp	hmú	hmpp	hmms	hmcp
2001	8,8	11,8	-3,0	1,6	-1,4
2002	7,6	10,6	-3,0	4,3	1,3
2003	8,9	11,3	-2,4	6,3	3,9
2004	8,6	11,2	-2,6	-2,4	-5,0
2005	9,7	11,9	-2,2	3,4	1,2
2006	10,5	10,6	-0,1	2,0	1,9
2007	10,3	10,1	0,2	6,7	6,8
2008	10,2	10,3	-0,1	7,7	7,6

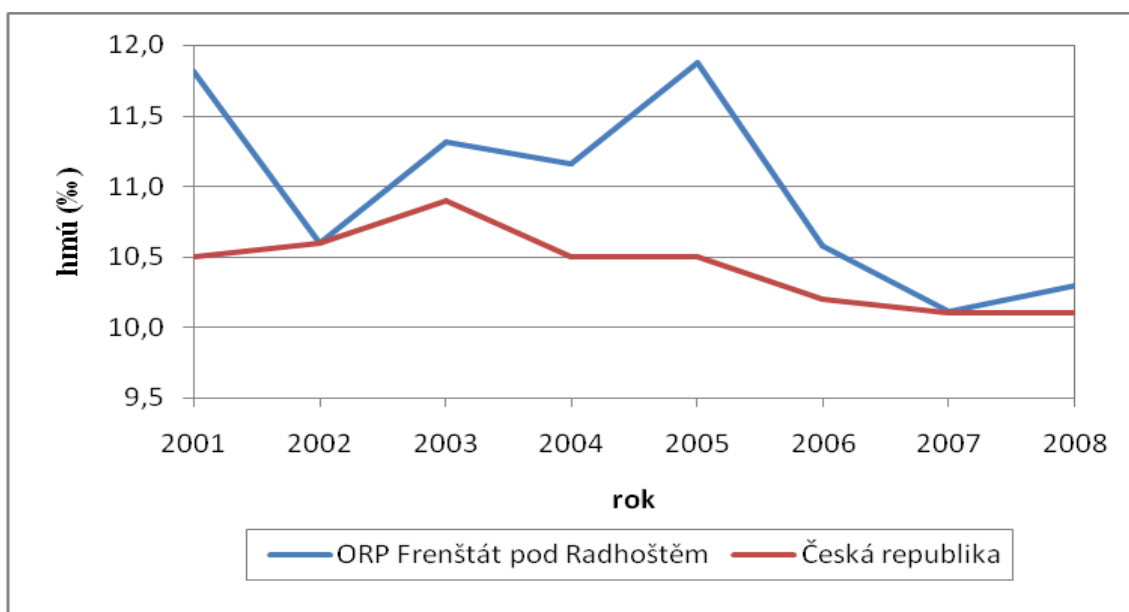
Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR. ČSÚ Praha 2009; vlastní zpracování.

Hrubá míra porodnosti v roce 2006 opět po dlouhé době překročila hranici 10 promile a v tomto byla dokonce na Frenštátsku vyšší než v celé ČR. V dalších dvou letech však hrubá míra porodnosti v ČR, na rozdíl od studovaného území, rostla a v roce 2008 dosáhla hodnoty 11,5 promile.

Obr. 3: Vývoj hrubé míry porodnosti v SO ORP Frenštát pod Radhoštěm ve srovnání s Českou republikou v letech 2001 – 2008

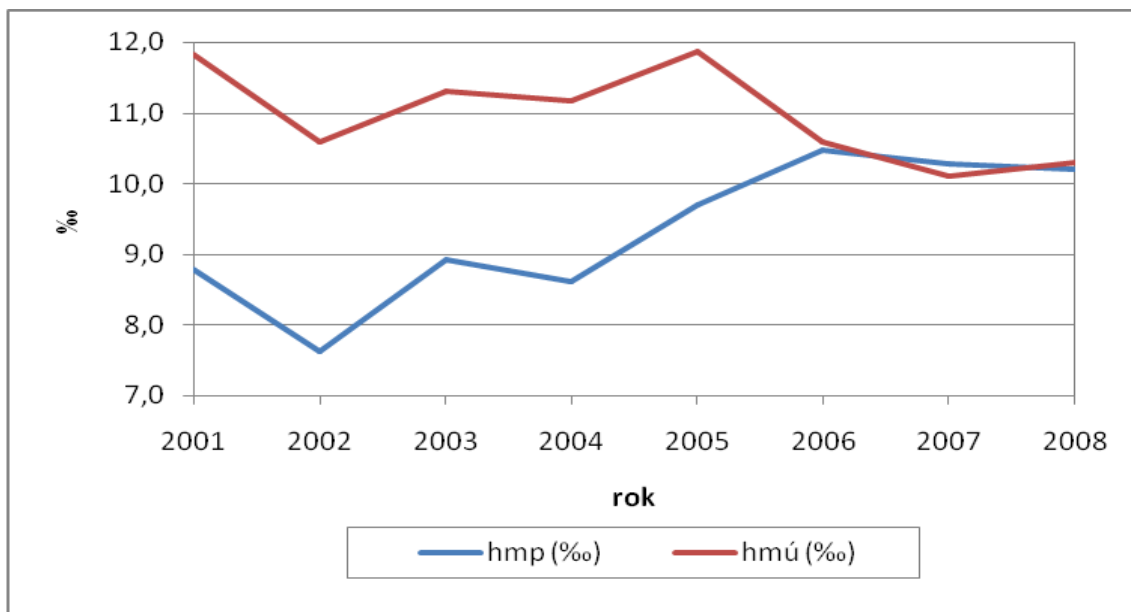
Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR. ČSÚ Praha 2009, Demografické ročenky krajů 1999 až 2008. ČSÚ, Praha, 2009; vlastní zpracování.

Obr. 4: Vývoj hrubé míry úmrtnosti v SO ORP Frenštát pod Radhoštěm ve srovnání s Českou republikou v letech 2001 – 2008

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR. ČSÚ Praha 2009, Demografické ročenky krajů 1999 až 2008. ČSÚ, Praha, 2009; vlastní zpracování.

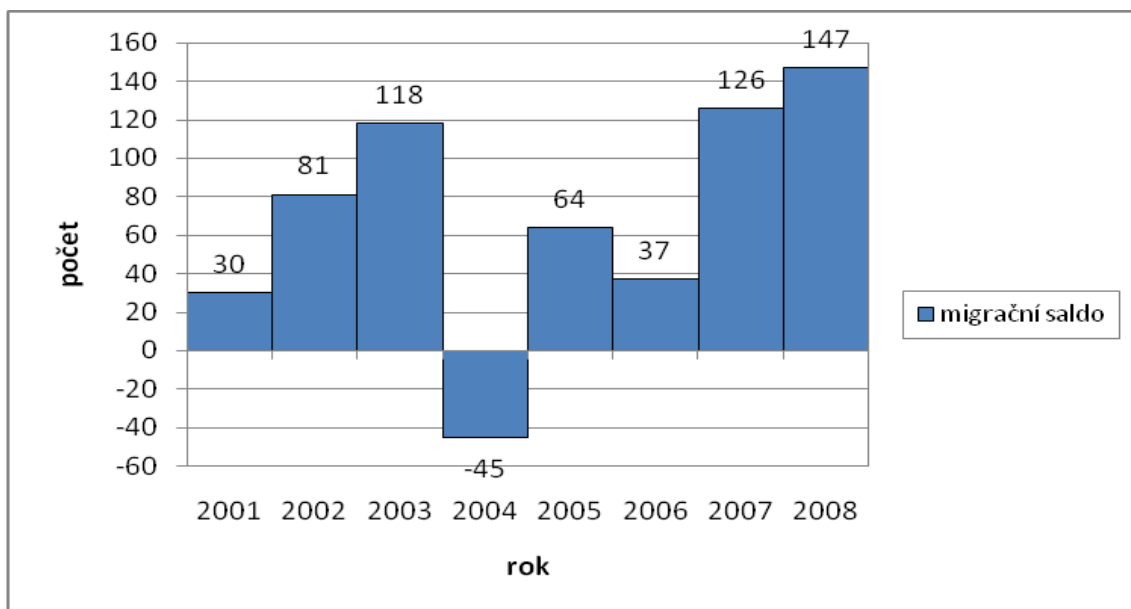
Na obrázku 4 je porovnána hrubá míra úmrtnosti na Frenštátsku a v celé ČR. Vyšší podíl obyvatelstva v poproduktivním věku ve studovaném obvodu ORP ve svém důsledku znamenal i vyšší míru úmrtnosti. Výjimkou byly pouze roky 2002 a 2007, kdy hrubé míry úmrtnosti pro sledovaný region i území ČR byly shodné.

Obr. 5: Vývoj hrubé míry porodnosti a hrubé míry úmrtnosti v SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v letech 2001 – 2008

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR. ČSÚ Praha 2009; vlastní zpracování.

Poslední graf hodnotící vývoj přirozené měny ve správním obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm zřetelně vyděluje dvě různé etapy vývoje, a to období let 2001 – 2005 na straně jedné, a roky 2006 – 2008 na straně druhé. Vývoj druhé složky pohybu, tj. migrace ve studovaném území, je zachycen v následujícím obrázku:

Obr. 6: Migrační saldo v SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v letech 2001 – 2008

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR. ČSÚ Praha 2009; vlastní zpracování.

4.4.3 Dopady vývoje na strukturu obyvatelstva podle pohlaví a věku

Zatímco v období mezi posledními dvěmi sčítáními lidu vzrostl na Frenštátsku podíl žen z 51,2 % na 51,3 %, tak přirozená měna a migrace v letech 2001 až 2008 přispívala naopak k vyrovnávání zastoupení obou pohlaví v populaci studovaného regionu. Do konce roku 2008 podíl žen na obyvatelstvu Frenštátska klesl na 51,1 % a index feminity (tj. počet žen připadajících na 1 000 mužů) se snížil z hodnoty 1 053,4 na 1 044,5. I tak zastoupení ženské složky populace na území správního obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm je vyšší, než je tomu v případě celé ČR (analyzované ukazatele ke konci roku 2008 činily 50,9 % a 1 037,9).

Tab. 8: Struktura obyvatelstva podle pohlaví ve správním obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 1991, 2001 a 2008

rok	celkem	z toho ženy	podíl žen (%)	index feminity
1991	18 317	9 374	51,2	1 048,2
2001	18 778	9 633	51,3	1 053,4
2008	19 102	9 759	51,1	1 044,5

Zdroj: SLBD 1991. Okres Nový Jičín, SLBD 2001. Okres Nový Jičín, Městská a obecní statistika. ČSU, Ostrava 2010; vlastní zpracování.

Měnila se i věková struktura obyvatelstva. Nejvýraznější změnou v období 1991 – 2001 byl na Frenštátsku vysoký pokles podílu předproduktivní složky na celkovém počtu obyvatel. Ten překračoval dokonce hodnotu 4 procentních bodů. Ke stárnutí populace dochází i v tomto desetiletí. Podíl osob ve věku 0 – 14 let klesl během osmi let o 3,3 procentních bodů, tj. ze 17,6 % na 14,3 %. Oproti minulému desetiletí však začal daleko intenzivněji narůstat počet i podíl osob v poproduktivním věku (viz tab. 9) Index stáří nedávno již překročil hodnotu 100, což znamená, že na Frenštátsku již bydlí více osob ve věku 65 a více let než dětí ve věku do 14 let. Výše indexu stáří se neliší příliš od průměrné hodnoty za ČR, neboť i když Frenštátsko má podíl osob v poproduktivním věku o něco vyšší než ČR (14,9 %), tak má zároveň i vyšší podíl osob v předproduktivním věku než v ČR (14,1 %). Lze předpokládat, že stárnutí populace ve studovaném regionu bude pokračovat, a to vyvolá zvýšené nároky na péči o staré spoluobčany.

Tab. 9: Struktura obyvatelstva podle věku ve správním obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 1991, 2001 a 2008

rok	z toho ve věku						index stáří (%)
	0-14		15-64		65+		
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
1991	3 969	21,7	11 968	65,3	2380	13,0	60,0
2001	3 303	17,6	12 943	68,9	2 532	13,5	76,7
2008	2 728	14,3	13 466	70,5	2 908	15,2	106,6

Zdroj: SLBD 1991. Okres Nový Jičín, SLBD 2001. Okres Nový Jičín, Městská a obecní statistika. ČSU, Ostrava 2010; vlastní zpracování.

4.5 Hospodářství

Do poloviny minulého století Frenštátsko patřilo mezi oblasti ČR méně industrializované. Ač vznik řemesel ve Frenštátě sahá až do období koncem 15. století, z řady cechů se nevyvinuly nějaké velké manufaktury, které by byly později základem významných průmyslových závodů. Jak uvádí K. Chobot a T. Baletka ve své publikaci z roku 2008 (Historie a současnost podnikání na Novojičínsku), byla ve Frenštátě z jednotlivých řemesel asi nejvíce rozšířena řemesla textilní a oděvní, dále keramická a sklářská (zejména hrnčíři), kovozpracující, dřevozpracující a samozřejmě i potravinářská (pekaři, řezníci, mlynáři), včetně pivovarnictví.

Do konce 1. poloviny 19. století převládala na Hukvaldském panství, jehož byl Frenštát p. R. součástí, tři nejdůležitější průmyslová odvětví: hamernictví, sklářství a tkalcovství. První dvě záhy zanikla po vyčerpání surovinových zdrojů. Perspektivním odvětvím se tedy jevila textilní výroba. V roce 1880 vznikla první moderní továrna v Dolní ulici, která patřila Josefu Bumbalovi a zaměstnávala kolem 500 dělníků. Záhy poté následovaly další tkalcovské fabriky: v roce 1883 František Křenek, 1887 Valentin Kostelník & synové, 1901 František Michna a posléze v roce 1911 ing. Viktor Křenek. V roce 1905 byla v těsném sousedství města, na katastru obce Tichá postavena pletárna a později přádelna. (Stiborek, P., 1998 – 2008)

Kromě textilní výroby se ve Frenštátě p. R. rozvíjel i nábytkářský průmysl. V roce 1883 byla v blízkosti dnešního železničního nádraží založena továrna na nábytek L. A. Bernkop. Zřízení tohoto podniku mělo pro Frenštát p. R. značný význam (v roce 1909 zde byla vybudována vlastní elektrárna, která zásobovala elektrickým proudem celé město). Vedle již zmíněných velkých fabrik se po roce 1905 objevilo několik menších podniků – výroba kameninového nádobí, palírna likérů a družstevní mlékárna. (Stiborek, P., 1998 – 2008)

Po 1. světové válce se hospodářská situace ve Frenštátě více méně ustálila na předválečnou úroveň. Textilní fabriky a továrna L. A. Bernkop pokračovaly ve své činnosti. Nových podniků ve městě příliš nepřibývalo (svou roli zde sehrála i hospodářská krize). Pouze v roce 1930 byla otevřena textilní továrna Petra Polacha (dnešní Siemens). Soupis továren a živnostenských závodů z téhož roku uvádí, že ve městě bylo "šest textilních továren, jedna na ohýbaný nábytek, jedna na šití prádla, jedna na kameninové nádoby, jedna barvírna, jedna palírna lihovin a dvě továrny na pletené zboží". (Stiborek, P., 1998 – 2008)

Po osvobození měl Frenštát p. R. charakter malovýrobního města. Roku 1945 podlehly zestátnění původně samostatná pletárna a přádelna, ze kterých vznikl podnik Loana. V roce 1946 se firma Bernkop stala součástí podniku Thonet (Bystřice pod Hostýnem) a od roku 1954 nesla název TON (Továrna na Ohýbaný Nábytek). Po únorovém převratu 1948 došlo ke sloučení tkalcovských firem Křenek, Michna a Kostelník a vznikl bavlnářský podnik Slezan. Všechny tyto podniky přešly pod státní správu. (Stiborek, P., 1998 – 2008)

V roce 1947 byla na základě rozhodnutí ministerstva průmyslu ve Frenštátě založena továrna MEZ (Moravské elektrotechnické závody), vyrábějící elektromotory. Závod byl umístěn v prostorách původně textilní továrny Petra Polacha. Od počátku padesátých let až do roku 1989 ve městě tak fungovaly čtyři státní podniky: MEZ, Loana, TON a Slezan. V případě MEZu ve Frenštátě sídlilo vedení koncernového podniku, závod Loany měl podnikové ředitelství v Rožnově pod Radhoštěm, TONU v Bystřici pod Hostýnem a Slezanu ve Frýdku–Místku. Na konci osmdesátých let tyto čtyři průmyslové subjekty zaměstnávaly společně více než 3,2 tis. pracovníků (MEZ – 2 236, Loana – 458, TON – 365 a Slezan – 188), (Průmyslové provozovny, ČSÚ 1987).

Politické změny zasáhly po roce 1989 i do hospodářské oblasti. Původně státní podniky byly privatizovány nebo vráceny původním majitelům. Tak zanikl podnik Slezan a Loana. V prostorách prvního z nich se záhy usídlila firma LAPOS (prodej elektrospotřebičů) a zavedla zde své sklady. Objekt podniku Loana odkoupila firma Superior (výroba a prodej jízdních kol) a zřídila zde svou pobočku. Podnik TON se stal akciovou společností s názvem FRETON a pokračoval ve výrobě původního sortimentu. V roce 1999 byla tato společnost nahrazena firmou L. A. Bernkop, nesoucí název zakladatele továrny. Výroba v tomto podniku však v posledních letech klesá. Perspektivní firmou v současnosti zůstává společnost Siemens, která navázala na produkci podniku MEZ. Siemens odkoupil v roce 1994 od tehdejšího Fondu národního

majetku tři závody MEZ zaměřující se na výrobu elektromotorů (Mohelnice, Frenštát pod Radhoštěm a Drásov). Vedení společného podniku bylo lokalizováno původně v Praze, později se přesunulo do Mohelnice. V současnosti je frenštátský závod součástí společnosti s ručením omezeným Siemens Elektromotory se sídlem v Mohelnici. Na konci roku tato firma uváděla, že zaměstnává ve Frenštátě 1403 vlastních a 81 agenturních pracovníků. (Malantová, M., 2008)

Ještě významnějším zaměstnavatelem ve městě je druhá společnost původně vlastněná opět německým elektrotechnickým gigantem Siemens. Ten v roce 1995 postavil na „zelené louce“ podnik s názvem Siemens automobilové systémy, který v roce 2007 odprodal společnosti Continental. Ta patří mezi pět největších světových subdodavatelů automobilového průmyslu a zaměstnává v 36 zemích světa okolo 150 tis. pracovníků. Společnost sama uvádí, že ve Frenštátě pracovalo na konci roku 2008 zhruba 2 300 zaměstnanců. Závod ve Frenštátě se specializuje na výrobu karosériové elektroniky, motorových řídicích jednotek, elektroniky pro palubní přístroje a senzory. Z výše uvedeného plyne, že dva největší průmyslové subjekty vlastněné zahraničním kapitálem zaměstnávaly v období počátku světové ekonomické krize 3,7 tis. pracovníků, tj. o 500 více, než tomu bylo v případě 4 průmyslových podniků na konci roku 1989. Město Frenštát se tak řadí do souboru měst s nárůstem počtu pracovníků průmyslu v období transformace ekonomiky. Nelze opominout, že ve městě a okolí podniká v sekundárním sektoru ekonomiky řada malých a středních podnikatelů, z nichž někteří patří i mezi významné exportéry. Příkladem je např. firma Remoska, která se uplatňuje především na britském trhu. Počet zaměstnanců v této firmě však nepřekračuje hranici 20 osob. (Malantová, M., 2008)

Nicméně ekonomická krize se na Frenštátsku promítla do vysokého nárůstu nezaměstnanosti, což souviselo do jisté míry i se současnou specializací frenštátského průmyslu na automobilový průmysl. Ten z jednotlivých odvětví zpracovatelského průmyslu uvolnil nejvíce pracovníků. Ještě na konci roku 2008 měl správní obvod studovaného území nejnižší míru nezaměstnanosti (pouze 5,3 %) ze všech 22 obvodů ORP Moravskoslezského kraje. Počet dosažitelných uchazečů o práci činil na Frenštátsku necelých 500 (přesně 488). O rok později však jejich počet již dosahoval hodnoty 1 136, takže míra nezaměstnanosti vzrostla na 12,3 %. Nižší hodnotu v té době vykazovalo 8 obvodů ORP v Moravskoslezském kraji. Na konci roku 2009 bylo na Frenštátsku evidováno pouhých 19 volných pracovních míst. V současnosti se situace

na trhu práce ve Frenštátsku zlepšuje. Na konci dubna počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání mírně klesl (na 999). (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2010)

5 PŘÍRODNÍ PŘEDPOKLADY PRO CESTOVNÍ RUCH

Přírodní podmínky jsou základním lokalizačním předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu a rekreace. Přírodní atraktivita je obecně podmíněna geomorfologickými, hydrologickými, klimatickými a biogeografickými podmínkami.

Frenštátská kotlina je obklopena ze všech stran horami, hůrkami, horečkami a tvoří malebné prostředí Frenštátska. V blízkosti toků se nacházejí smíšené dubohabřiny, které jsou každoročně hnízdištěm čápů. Ve středních polohách se vegetace mění ve smrkové lesy, které ve vyšších partiích přecházejí ve smrkové bučiny. Severní svahy Beskydských tisícovek rozdělují hluboce zaklesnutá údolí horských potoků. Vodnaté přítoky těchto potoků v sobě ukrývají vzácné obojživelníky a pohorské louky zkrášluje valašská orchidej. (Malantová, M., 2008)

Území Frenštátska se nachází ve členitém reliéfu s extrémními svahovými poměry. Tyto výškové rozdíly vytvářejí vhodné podmínky pro turistiku a zimní sporty, převážně pak v oblasti Moravskoslezských Beskyd. Vrcholy Velký a Malý Javorník, Kyčera, Tanečnice a Radhošť (1 129 m n. m.) lemují jižní část sledovaného území. Hora Radhošť svým významem a zájmem obyvatel patří k nejznámějšímu vrcholu Moravskoslezských Beskyd. Je opředena mnoha pověstmi a poskytuje jedinečný kruhový rozhled až na Hrubý Jeseník, Vsetínské vrchy, Javorníky, Malou Fatru atd. Frenštátsko skýtá také řadu dalších míst, odkud lze nerušeně pozorovat okolní krajinu. Na území se vyskytuje vysoký počet vyhlídkových bodů (25). (Komise cestovního ruchu, 2010)

Obr. 7: Radhošť – Sousoší Cyrila a Metoděje, kaple z roku 1898
Zdroj: virtualniprohlidky.cz, 2007

Tab. 10: Významné vrcholy ve správním obvodu OPR Frenštát pod Radhoštěm

vrchol	nadmořská výška	zajímavost
Velký Javorník	918 m	startovací místo pro paraglaiding a rogala
Tanečnice	1084 m	kamenné mohyly
Radhošť	1129 m	sousoší sv. Cyrila a Metoděje, vysílač, hotel Radegast

Zdroj: Novotný, J., 2009

V SO ORP Frenštát p. R. se nenacházejí významné vodní plochy. Zabírají jen 110 ha sledovaného území, nejvíce (35 ha) v obci Tiché (Městská a obecní statistika, 2010). K individuální rekreaci je využívána nádrž Sibérie ve Frenštátu pod Radhoštěm. Rybníky a menší vodní plochy lze najít v katastrech obcí Veřovice a Trojanovice. Některé vodní plochy nelze však pro cestovní ruch a rekreaci intenzivně využívat, neboť díky velké lesnatosti a čistotě vody jsou tyto plochy součástí chráněné oblasti přirozené akumulace vod.

O tom, že Frenštátsko patří mezi atraktivní oblasti ČR pro cestovní ruch, přesvědčuje i zařazení venkovských obcí do jednotlivých typů dle předpokladů pro cestovní ruch, které jsou dány podílem potenciálních rekreačních ploch z celkové výměry obce (blíže viz zvolená metodika – J. Vystoupil a kol., 2006). Obec Trojanovice, která zaujímá více než třetinu studovaného území (36,3 %) byla zařazena do nejvyšší kategorie obcí, a to souboru obcí převážně horských s velmi příznivými předpoklady pro cestovní ruch. Území této obce ležící z větší části v Moravskoslezských Beskydech je tvořeno ze 2/3 její celkové rozlohy lesní půdou (2 440 ha). Zastoupení zahrad, sadů a vodních ploch není zde již tak markantní. V dalších obcích studovaného území (Bordovice, Lichnov a Veřovice) jsou předpoklady pro cestovní ruch příznivé, tzn. že jde převážně o podhorskou venkovskou krajinu. Tyto tři obce tvoří 35,4 % rozlohy sledovaného území. Obce se nacházejí v severozápadní části Frenštátska a leží v Podbeskydské pahorkatině a malá část území i v Moravskoslezských Beskydech. Nejnižší podíl potenciálních rekreačních ploch má z venkovských obcí Tichá (viz následující tabulka). Podíl potenciálních rekreačních ploch však i u této obce dosahoval téměř poloviny jejího katastrálního území, takže (dle Vystoupila) patřila do venkovské krajiny s průměrnými předpoklady pro cestovní ruch a rekreaci. Dvě pětiny rozlohy samotného Frenštátu patří také do potenciálních rekreačních ploch, a to je podíl u měst s populační velikostí zhruba 10 tis. osob velmi vysoký. To znamená, že celé Frenštátsko včetně svého centra je územím s výbornými předpoklady pro cestovní ruch.

Tab. 11: Ukazatel potenciálu cestovního ruchu venkovských obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm k 31. 12. 2008

obec	výměra (ha)	rekreačně využitelné plochy (ha)	podíl potenciálních rekreačních ploch (%)	předpoklady pro cestovní ruch
Bordovice	630	449	71,3	příznivé
Lichnov	1 207	707	58,6	příznivé
Tichá	1 644	772	47,0	průměrné
Trojanovice	3 580	3 019	84,3	velmi příznivé
Veřovice	1 657	1 184	71,5	příznivé

Zdroj: Městská a obecní statistika. ČSU, Ostrava 2010; vlastní zpracování.

Na území SO ORP Frenštát p. R. zasahuje jedno velkoplošně zvláště chráněné území (Chráněná krajinná oblast Beskydy). Na menších plochách jsou vyhlášena maloplošná chráněná území (Národní přírodní rezervace Radhošť, Přírodní rezervace Noříč, Přírodní památka Velký kámen, Přírodní památka Travertinová kaskáda). Jeskyně Cyrilka je v současnosti ve vyhlášovacím řízení jako přírodní památka. Z hlediska cestovního ruchu je nejvýznamnějším typem obecné ochrany sledovaného území Přírodní park Podbeskydí. Zde je jejich stručná charakteristika:

Chráněná krajinná oblast Beskydy

Chráněnou krajinnou oblastí byla vyhlášena v roce 1973 ministerstvem kultury ČSR na celkové ploše 1 160 km². Na Frenštátsku CHKO zabírá částí 5 katastrálních území (Bordovice, Lichnov, Frenštát p. R., Trojanovice, Veřovice).

Celá CHKO Beskydy byla v roce 2004 navržena mezi Evropsky významné lokality (Natura 2000) a byly zde zřízeny dvě ptačí oblasti, tj. v jižní části Horní Vsacko a na severu Beskydy. Ptačí oblast Beskydy, jejíž součástí je i Frenštátsko, zajišťuje ochranu populace tetřeva hlušce, čápa černého, kulíška nejmenšího a datlíka tříprstého. Mezi přírodní hodnoty CHKO patří zejména původní pralesovité porosty s výskytem vzácných karpatských druhů rostlin, živočichů, pestrá luční společenstva a podzemní pseudokrasové jevy. Chráněná krajinná oblast Beskydy (zahrnující i část Vsetínských vrchů a část Javorníků) je dnes poměrně hustě zalesněná smrkovými lesy, jen v několika lokalitách se zachovaly zbytky původních jedlobukových pralesů (Mionší). Porosty dosti trpí blízkostí ostravské průmyslové aglomerace, takže převážně severní úbočí jsou poznamenána těžbou dřeva. Jen několik nejvyšších vrcholků převyšuje horní hranici lesa (Lysá hora 1 323 m n. m., Smrk 1 276 m n. m., Kněhyně 1 257 m n. m.)

K velmi vzácným obyvatelům Beskyd patří rys ostrovid a medvěd brtník. Ochrana a využívání krajiny i jejích přírodních zdrojů jsou diferencovány podle rozdělení oblastí do 4 zón. Na Frenštátsku se vyskytují všechny 4 stupně ochrany přírody, první zóna (nejpřísnější ochrana) zahrnuje jen území v okolí Radhoště a Velkého Javorníku. (Podešva, Z., 2009)

„CHKO tedy nechrání jen přirozená stanoviště, ale i krajinu jako celek, krajinu, která vznikala prací mnoha generací a která je naším dědictvím“ (Lehký, J. a kol., 2007)

Národní přírodní rezervace Radhošť

Nachází se na severním svahu hory Radhošť (1 129,0 m n. m.) táhnoucí se v délce 2,8 km čelním svahem Moravskoslezských Beskyd. Motivem k ochraně je rozsáhlý komplex porostů ve vrcholových partiích Radhoště vystavený nepříznivým klimatickým vlivům (větru, sněhu, námraze). V roce 1955 byla vyhlášena a přehlášena v roce 1989. Celkovou výměrou 144,93 ha se nachází v katastrálním území Trojanovice v nadmořské výšce 660 – 1 120 m. Západokarpatský endemit kýchelnice žláznatá zde má nejvýše položenou lokalitu (1 000 m n. m.). (Weismannová, H. a kol., 2004)

Přírodní rezervace Noříč

Zaujímá vrchol rozsochy Noříč (1 047,0 m n. m.) společně s přilehlými severními a východními svahy, asi 2 km východně od Trojanovic. Jedná se o ochranu lesního porostu s přirozenou dřevinnou skladbou na kamenitých svazích s bohatstvím lesních typů. V roce 1955 byla vyhlášena, posléze v roce 1999 přehlášena na větší výměru. Nachází se v katastrálním území Trojanovice v nadmořské výšce 680 – 1 047 m s výměrou 37,9 ha. (Novotný, J., 2009)

Přírodní památka Velký Kámen

Nachází se na severozápadním úbočí Velkého Javorníku (917,8 m n. m.), přibližně 200 m pod jeho vrcholem ve Veřovických vrších (2 km jihovýchodně od Veřovic). Předmětem ochrany je rozsáhlý výchoz pískovcových vrstev rozrušený erozí a přírodě blízký lesní porost vázaný na toto stanoviště.

Obr. 8: Velký kámen - výchoz pískovcových vrstev

Zdroj: Vlastní foto

Přírodní památka Velký kámen byla vyhlášena v roce 1999 v katastrálním území Veřovice v nadmořské výšce 638 – 745 m s výměrou 3,65 ha. Stáří horního patra porostů je přes 180 let, což je jeden z nejstarších porostů v oblasti Velkého Javorníku. (Weismannová, H. a kol., 2004)

Přírodní památka Travertinová kaskáda

Nachází se v jihovýchodním úpatí Tichavské hůrky podél pravostranného přítoku říčky Tichávky. Leží v katastrálním území obce Tichá v nadmořské výšce 340 – 400 m. Vznikla v důsledku vývěru pramene s vysokým obsahem rozpuštěných minerálních látek. Pramen vyvěrá asi 40 m nad hladinou toku řeky Tichávky, následně protéká erozní rýhou hlubokou až jeden metr. Dále po svahu vyhloubila voda koryto v hřebeni pěnovcového valu, jehož výška dosahuje až 1,2 m. Po nedlouhém toku (asi 100 m) se vlévá do řeky Tichávky. V horní části prudkých svahů Tichavské hůrky roste dubohabrový les. Okolo prameniště je tato lokalita významná výskytem mechů a řas. Travertinová kaskáda je chráněna od roku 1988 a její rozloha činí 1,26 ha. (Moravskoslezský kraj, 2008)

Obr. 9: Travertinová kaskáda

Zdroj: Vlastní foto

Navrhovaná přírodní památka – jeskyně Cyrilka

Pseudokrasová jeskyně Cyrilka se nachází v masívu Radhoště asi 250 m východně od vyhlídky Cyrilka. Délkou 370 m patří mezi nejdelší pseudokrasovou jeskyni na Moravě a 4 nejdelší v České republice. Je významným zimovištěm různých druhů netopýrů, z vzácných se jedná o netopýra ušatého, vodního a vrápence malého. (Podešva, Z., 2009)

Přírodní park Podbeskydí

Zaujímá část Podradhošťské pahorkatiny o rozloze 12 800 ha. Tvoří převážnou část sledovaného území, nezasahuje jen do katastrálního území obce Trojanovice. V roce 1994 byl vyhlášen okresním úřadem v Novém Jičíně. Krajina přírodního parku má mírně zvlněný charakter a je útočištěm vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Území pokrývají lesní společenstva lipové a ostřicové dubohabřiny, výjimečně i suťové lesy. Mezi významné živočichy patří ještěrka zední, čáp černý a výr velký. Za nejvzácnější lokalitu přírodního parku Podbeskydí je považován vrch Kotouče s jeskyní Šipka (mimo sledované území). (Weismannová, H. a kol., 2004)

Obr. 10: Přírodní park Podbeskydí
Zdroj: Vlastní foto

Využití přírodních předpokladů pro cestovní ruch na Frenštátsku lze spatřovat především v pěší turistice (Pustevny, Horečky), cykloturistice a sjezdovém lyžování.

BOX 1. Turistika

Nádherná krajina Beskyd, lesy, paseky, hornatý terén, čisté potoky, to vše byl základ pro vznik turistiky na Frenštátsku. Roku 1884 byla založena Pohorská jednota Radhošť jako první český turistický spolek v zemích tehdejšího Rakouska – Uherska. Počátky této jednoty jsou spojeny s panem Štěpánem Ježíškem a panem Eduardem Parmou. Z významných staveb, které postavila tato jednota a dodnes lákají turisty, jsou útulny Maměnka, Libušín (1899) a chata na Velkém Javorníku (1935).

Pustevny jsou nejnavštěvovanějším turistickým střediskem Beskyd. Pojmenování dostaly podle poustevníků, kteří zde žili v minulosti (do roku 1874). Nacházejí se ve výšce 1 018 m n. m. mezi Radhoštěm a Tanečnicí. Dominující jsou dřevěné stavby, postavené v lidovém slohu architektem Dušanem Jurkovičem. Roku 1891 byla postavena první turistická útulna Pústevňa. Později Šumná, rozhledna Cyrilka a již zmiňovaná útulna Maměnka a jídelna Libušín. Také velmi zajímavé jsou dřevěné koliby Valašska, které se v roce 1996 staly národní kulturní památkou. Cestou z Pusteven na Radhošť se nachází rozhledna Cyrilka, která umožňuje výhled na široké okolí a nejvyšší vrchol Beskyd (Lysá hora – 1 323 m n. m.). Dále lze spatřit sochu pohanského boha Radegasta, na samotném vrcholu Radhoště pak stojí kaple z roku 1898 a sousoší Cyrila a Metoděje.

Po Pustevnách další velmi navštěvovanou lokalitou jsou **Horečky**. Již v roce 1932 zde byla vybudována chatová osada, která se později rozrostla na komplex tří budov. Touto výstavbou se Horečky staly vyhledávanou lokalitou a místem mnoha kulturních a společenských akcí. V roce 1973, po úspěchu českého skokana Jiřího Rašky v Grenoble (1968), byl na Horečkách vystavěn skokanský můstek K90. Stal se tak největším můstkem na světě s umělou hmotou.

Zdroj: Novotný, J., 2009

BOX 2. Cykloturistika

Cykloturistika je výrazným fenoménem Frenštátska. Sledovaným územím vedou 4 trasy, které náleží do cyklotras IV. třídy. Z toho tři trasy vedou v okolí Frenštátu pod Radhoštěm. Cykloturisté mohou využít trasu 6018 (délka 46 km), 6008 (30 km), 6194 (15 km) a 6195 (7 km). Na Frenštátsku je i množství méně významných cykloturistických tras, které jsou typické pro chráněné krajinné oblasti. Úplná cyklostezka na sledovaném území prozatím není vybudována.

Zdroj: Novotný, J., 2009

BOX 3. Sjezdové lyžování

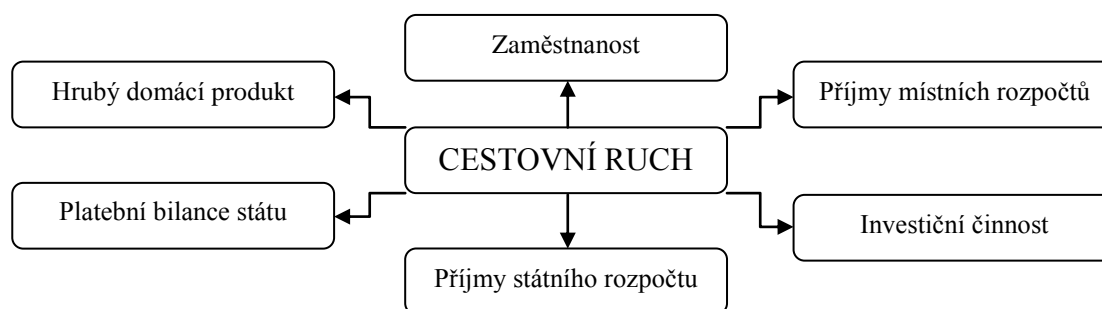
Počátky jsou spojeny s rokem 1939, kdy Svaz lyžařů Československé republiky podal žádost o postavení lanovky na Pustevny, která byla uvedena do provozu v roce 1940. V dnešní době je v areálu Pusteven v provozu 1 dvousedáčková lanovka o délce 1637m, 8 vleků a 3 dětské lanové vleky. Další významná lyžařská střediska Beskyd jsou v obcích: Bílá, Mezivodí, Horní Bečva, Prostřední Bečva atd.

Zdroj: Novotný, J., 2009

6 EKONOMICKÁ ZÁKLADNA CESTOVNÍHO RUCHU

Text zařazený do předchozích boxů již představuje část materiální základny pro cestovní ruch studované oblasti. Nejprve ale několik obecných konstatování ke vztahu cestovního ruchu k ekonomice regionů, eventuelně k regionálnímu rozvoji.

Hlavním cílem ekonomiky (jak celostátní, tak regionální na libovolné hierarchické úrovni) je přilákání co největšího počtu investorů do cestovního ruchu za účelem zvýšení atraktivity území. Cestovní ruch mimo jiné vytváří velké množství pracovních příležitostí. Ekonomická základna cestovního ruchu společně s její výkonností ovlivňují další rozvoj země, regionů atd.

Obr. 11: Vliv cestovního ruchu na ekonomiku

Zdroj: Pásková, M. – Zelenka, J., 2002

Cestovní ruch se zařazuje do odvětví služeb, které má v ekonomikách vyspělých států nadpoloviční až dvoutřetinový podíl. Ovlivňuje další odvětví jako jsou doprava, kultura, stavebnictví atd. Dopad cestovního ruchu je nejen na hospodářství, ale i na životní prostředí, kulturu a tradice. To je základem pro rozvoj regionů. „*Tento regionální rozměr cestovního ruchu je současně i stabilizačním faktorem nejen ve vztahu k místnímu obyvatelstvu, ale i ve vztahu k sociálně kulturnímu zázemí, které cestovní ruch zprostředkovává pro další zájemce (návštěvníky a turisty), a tak zároveň posiluje místní identitu z hlediska hrdosti na místní tradice a kulturní specifika*“ . (Vystoupil, J. a kol., 2006)

Význam cestovního ruchu lze taktéž hodnotit z hlediska výše devizových příjmů z mezinárodního cestovního ruchu. Například devizové příjmy z cestovního ruchu zaznamenaly v ČR v roce 2008 (130,8 mld. Kč) pokles ve srovnání s rokem předchozím (134,1 mld. Kč), a to ve výši 2,5 % (ČNB, 2009). Hlavní příčinami byly

stagnace počtu zahraničních návštěvníků a také posilování koruny vůči euru a americkému dolaru. Vraťme se však zpět k problematice ekonomické základny Frenštátska. Do ní lze řadit nejen objekty hromadných ubytovacích zařízení, ale také objekty individuální rekreace, jako jsou chaty a chalupy. O objektech individuální rekreace v obcích v celé ČR máme z minulosti informace ČSÚ pouze z let 1971 a 1991. V souvislosti se zpracováváním této bakalářské práce nebylo realizováno zvláštní šetření o objektech individuální rekreace, ale byly využity podklady pracovníků Ekonomicko – správní fakulty MU pro tvorbu Atlasu cestovního ruchu ČR. Ti se opírali v případě chat a chalup o data ze sčítání lidu 1991 a v případě hromadných ubytovacích zařízení si vytvořili svůj registr o počtu lůžek (viz tab. 12). Při zpracovávání bakalářské práce byl mimo jiné během realizace řízených rozhovorů ze starosty zjišťován i aktuální počet lůžek v jednotlivých obcích Frenštátska (viz tab. 13). Z porovnání dat je zřejmé, že tým J. Vystoupila má „celkem slušné“ informace o kapacitě hromadných ubytovacích zařízení, nicméně některé údaje mu chybí (např. lůžka v Bordovicích a Veřovicích).

Tab. 12: Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních a objektech individuální rekreace v roce 1991

obec	počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních	počet chalup	počet objektů individuální rekreace	podíl chalup	podíl ostatních objektů individuální rekreace
Bordovice	0	1	27	3,7	96,3
Frenštát p. R.	550	31	163	19,0	81,0
Lichnov	0	11	33	33,3	66,7
Tichá	70	35	40	87,5	12,5
Trojanovice	700	66	483	13,7	86,3
Veřovice	0	26	63	41,3	58,7

Zdroj: SLBD 1991. Okres Nový Jičín, Vystoupil, J. a kol., 2006; vlastní zpracování.

Z výše uvedených dat plyne, že dle lůžkové kapacity pro rekreaci a cestovní ruch jsou nejvýznamnější obcí Trojanovice, následovány samotným městem Frenštát pod Radhoštěm. Nejméně lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních i nejmenší počet objektů individuální rekreace je uváděn v Bordovicích, ač tyto mají přírodní předpoklady pro cestovní ruch lepší než například obec Tichá. Při realizaci výzkumu o lůžkové kapacitě hromadných ubytovacích zařízení v roce 2010 byla kapacita zjišťována podle jednotlivých typů ubytování (viz tab. 13)

Tab. 13: Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2010

obec	celkem	z toho				
		hotely, motely, penziony	kempy	ubytování v soukromí	rekreační střediska	ostatní
Bordovice	12	8	-	-	-	4
Frenštát p.R.	565	247	80	27	211	-
Lichnov	-	-	-	-	-	-
Tichá	35	35	-	-	-	-
Trojanovice	768	533	44	191	-	-
Veřovice	36	8	-	16	12	-

Zdroj: Vlastní výzkum, 2010

V souvislosti se studiem ekonomické základny pro cestovní ruch byla sledována i podnikatelská aktivita fyzických osob v pohostinství a ubytování v obcích správního obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm. Tato byla měřena počtem podnikatelů na 1 000 osob ekonomicky aktivních.

Nejvýznamnější soustředění podnikatelské aktivity bylo v roce 2004 v Trojanovicích (39,6 podnikatelů na 1 000 ekonomicky aktivních). Poloviční intenzita podnikání byla zjištěna ve Frenštátu p. R. a Lichnově. U ostatních obcí bylo soustředění podnikatelské aktivity nižší, minimální pak v Tiché (12,3 promile). Nicméně podnikatelská aktivita ve studovaném je území je poměrně vysoká a odpovídá přírodním podmínkám pro cestovní ruch. Stačí porovnat hodnoty za obvod ORP Frenštát pod Radhoštěm a za celý okres Nový Jičín. Rozdíl ve prospěch Frenštátska je zřejmý (viz tab. 14).

Tab. 14: Podnikatelská aktivita v obcích správního obvodu ORP Frenštát p. R., okrese Nový Jičín k 31. 12. 2008

	počet osob	fyzické osoby	EAO	počet podnikatelů na 1000 EAO
Bordovice	539	4	294	13,6
Frenštát p. R.	11 361	123	5 640	21,8
Lichnov	1 317	13	651	20,0
Tichá	1 557	9	729	12,3
Trojanovice	2 062	390	986	39,6
Veřovice	1 942	12	901	13,3
ORP Frenštát p.R.	18 778	200	9 201	21,7
Okres Nový Jičín	159 925	1 421	80 186	17,7

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, ČSÚ 2009; vlastní zpracování.

V současnosti nemáme k dispozici informace o celkové zaměstnanosti v odvětví cestovního ruchu ve studované oblasti. Z porovnání dat ze sčítání lidu plyne, že během devadesátých let narostl počet zaměstnaných v odvětví pohostinství a ubytování. Obecně lze říci, že vysokých podílů ekonomicky aktivních obyvatel v pohostinství a ubytování dosahují turisticky atraktivní oblasti. Jsou to horské oblasti, oblasti letní rekreace u vody a lázeňská střediska. Také Frenštátsko vyniká vyšším podílem zaměstnanosti v pohostinství a ubytování (viz tab. 15 a 16).

Tab. 15: Zaměstnanost v cestovním ruchu obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2001

obec	EAO celkem	EAO v pohostinství a ubytování			
		muži	ženy	celkem	%
Bordovice	294	4	9	13	4,4
Frenštát p. R.	5 640	104	138	242	4,3
Lichnov	651	6	13	19	2,9
Tichá	729	7	10	17	2,3
Trojanovice	986	19	28	47	4,8
Veřovice	901	12	20	32	3,6

Zdroj: SLBD 2001. Okres Nový Jičín. ČSÚ, 2003; vlastní zpracování.

Nejvyššího podílu ekonomicky aktivních v pohostinství a ubytování v roce 2001 dosahovaly obce Trojanovice (4,8 %) a Bordovice (4,4 %), nejméně pak Tichá (2,3 %). V rámci sledovaného území ve všech obcích dominují ženy zaměstnané v tomto odvětví. Nejvyšší podíl žen je v obci Veřovice (69,2 %).

Tab. 16: Zaměstnanost v cestovním ruchu ve správním obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm, okrese Nový Jičín, Moravskoslezském kraji, České republiky v roce 2001

území	EAO celkem	EAO v pohostinství a ubytování	
		abs.	%
ORP Frenštát pod Radhoštěm	9 201	370	4,0
Okres Nový Jičín	80 186	2 565	3,2
Moravskoslezský kraj	630 679	22 709	3,6
Česká republika	5 253 400	197 651	3,8

Zdroj: SLBD 2001. ČSÚ, 2003; vlastní zpracování.

Jak vyplývá z rozhovorů se starosty, za bariéru rozvoje cestovního ruchu jsou považovány nedostatky v infrastruktuře. Největší problémy obcí jsou chybějící kanalizace, vodovody, čističky odpadních vod. Kanalizace není v Bordovicích, Lichnovu, Veřovicích. Vodovody chybějí v některých částech obce Veřovice a Lichnov.

Na katastrálních územích obcí Bordovice, Lichnov, Trojanovice, Veřovice chybí čistička. U obce Veřovice to má zásadní vliv na čistotu říčky Jičínky, která je bystřinným tokem a na tomto území pramení.

Za menší bariéru je považován menší počet volných objektů, budov či pozemků v majetku obce, které lze využít v cestovním ruchu pro výstavbu zařízení. Na Frenštátsku lze najít jen dva takové vhodné objekty k rekonstrukci (viz obr. 12 a 13). V obci Veřovice se jedná o bývalou restauraci u nádraží a ve Frenštátu p. R. o bývalou Bumbálovu továrnu (prostor mezi aquaparkem a autokempem).

Obr. 12: Bývalá restaurace u Nádraží
Zdroj: Vlastní foto

Obr. 13: Bývalá Bumbálova továrna
Zdroj: Vlastní foto

V hospodaření obcí přitažlivých z hlediska cestovního ruchu hrají důležitou roli finanční prostředky získané z poplatků lůžek (obsazených i neobsazených) v ubytovacích zařízeních. V roce 2009 největší finanční zisk zaznamenaly Trojanovice (121 000 Kč) a Frenštát pod Radhoštěm (68 864 Kč). V případě Bordovic to bylo 4800 Kč a Tiché 744 Kč. V obcích Veřovice a Lichnov v tomto roce bylo vybírání poplatků za lůžka zrušeno.

Obce studovaného území myslí na svoji prezentaci a část finančních prostředků vynakládají na tisk propagačních materiálů. Řízenými rozhovory se starosty bylo zjištěno, že všechny obce mají k dispozici pohlednici. Obec Bordovice se prezentuje ještě keramikou se znakem obce, „štamprlemi“ v kůži se znakem obce. Frenštát pod Radhoštěm vydává v šesti jazykových verzích letáky projektu „Objevujte Frenštátsko“ a „Den na Frenštátsku“. V české verzi pak jen cyklomapu, mapu města atd. Obec Tichá plánuje v letošním roce k výročí 500 let místního kostela vydat informační brožurku obce Tichá. Velmi zajímavým propagačním materiálem je Průvodce pasekářskou obcí Trojanovice, který mimo jiné obsahuje i historii až po současnost této obce. Obecní úřad

chce v příštím roce vydat soubor historických pohlednic. Veřovice dělají 2x měsíčně internetové vysílání, navíc plánují vydat čtyřicetistrannou obrazovou publikaci o obci. Měla by obsahovat fotografie kulturních památek a případných scenérií z obce + soubor veřovských dřevěnic.

7 SCHVÁLENÉ A NAVRŽENÉ PROJEKTY

Koncepčním materiálem týkající se cestovního ruchu na celostátní úrovni je střednědobý strategický dokument **Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2007 – 2013**. Vychází především z rozvojových možností cestovního ruchu v ČR a účinnými nástroji podněcuje jeho další rozvoj. Navazuje na starší koncepci, tj. **Koncepci státní politiky cestovního ruchu v na období 2002 – 2007**. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2010)

7.1 Vyhodnocení akčního plánu turistické oblasti Beskydy a Valašsko v letech 2005 - 2008

Akční plán Marketingové strategie rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Moravy a Slezska v letech 2005 – 2008 byl vytvořen dle šesti turistických oblastí: Beskydy a Valašsko, Jeseníky, Opavské Slezsko, Ostravsko, Poodří – Moravské Kravařsko, Těšínské Slezsko. Z turistické oblasti Beskydy a Valašsko byl tento akční plán vyhodnocen z pohledu studovaného území (tj. Frenštátska). (Moravskoslezský kraj, 2010)

Akční plán se skládal z následujících opatření:

Budování nových multifunkčních areálů a aktivit s podporou celoročního využití

- 1) Vybudování letní bobové dráhy na Pustevnách, která by byla v prostoru dolní stanice lanové dráhy Ráztoka – Pustevny, délky cca 750 m.
 - Tento projekt nebyl zatím zrealizován.
- 2) Vybudování sportovních areálů v centru Lichnova (víceúčelové hřiště, tenisový kurt, obslužná budova).
 - Areál byl v prosinci 2008 otevřen.

Rozvoj stávajících areálů zimních sportů

- 3) Pustevny – propojení sjezdovek včetně umělého zasněžování, zasněžování „velké sjezdovky“, akumulční nádrž na zasněžování.

- Tento projekt nebyl zatím zrealizován, probíhá ekologický audit.
- 4) Ráztoka – Velká sjezdovka, příprava 2004 – 2006, realizace 2007, stavba lanové dráhy na „velkou sjezdovku“ – délka 1250 m.
- Tento projekt nebyl zatím zrealizován, probíhá ekologický audit.
- 5) Rozvoj areálu skokanských můstků ve Frenštátě p. R.
- částečně zrealizováno.

Rozvoj stávajících areálů letních sportů

- 6) Eurosport park, příprava a realizace projektu zahrnujícího komplexní služby CR (ubytování, sport, relaxace), 2006 - 2007³.
- Realizována příprava projektu (viz obr. 14).

Obr. 14: Frenštát pod Radhoštěm - Eurosport park
Zdroj: Technoprojekt, 2008 - 2009

Posílení služeb a infrastruktury souvisejících s dopravní dostupností a estetizací turistických cílů

- 7) Travertinová kaskáda (stojany na kola, zpevněné parkovací plochy 4 - 5 míst, informační zajištění), termín není znám.
- Záměr nebyl dosud zrealizován.

Závěrem lze říci, že část těchto projektů nebyla dosud realizována z důvodu zamítavého stanoviska ochrany životního prostředí a další část pak pro nedostatek finančních prostředků na tyto projekty, jako je např. Eurosport park, jehož plánována investice 200 mil. Kč byla pozastavena zastupitelstvem města Frenštát pod Radhoštěm z důvodu neschválení dotace z ROP NUTS II Moravskoslezsko.

³ Časový horizont zahájení a ukončení projektu

7.2 Zajímavé projekty ovlivňující cestovní ruch na Frenštátsku

Projekty pro podporu cestovního ruchu v regionu Frenštátsko by měly navázat na tradiční hodnoty, které by zaručily návratnost turistů do regionu. Proto nabídka a pestrost služeb řešeného území musí být taková, aby si každý návštěvník mohl vybrat z této nabídky.

Zde je přehled zajímavých projektů vybraných z dat a materiálů získaných z Komise cestovního ruchu města Frenštát pod Radhoštěm.

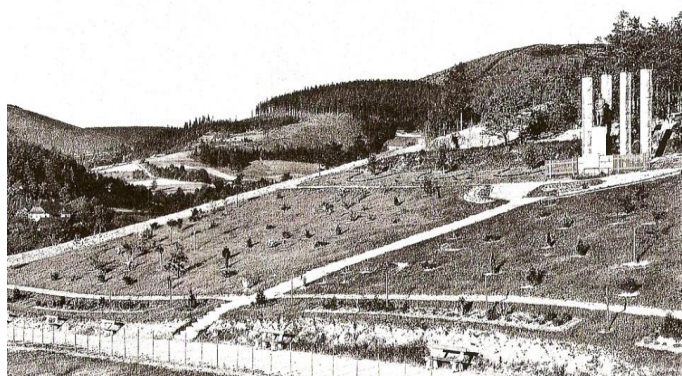
Revitalizace lokality Horečky – Velký Javorník

Řešená lokalita Horečky se rozkládá na území obce Trojanovice a města Frenštát pod Radhoštěm. Spadá do Chráněné krajinné oblasti Beskydy, která v minulosti byla velmi lákavým cílem pro turisty. Dnes Horečky stále lidé navštěvují, ale veškeré budovy jsou zde zchátralé, vybydlené a čekající na rekonstrukci. Plánem obcí, pod které Horečky a Velký Javorník spadají je obnovit jejich původní společenskou, kulturní a sportovní funkci a to v následujících etapách:

Etapa č. I.: Obnovení lesoparku s památníkem

Na první etapu, jejíž realizace proběhla v roce 2008 – 2009, by měly navázat další etapy rozvoje. Impulzem projektu obnovy Horeček bylo získání dotace 800 000 Kč ze Státního fondu Životního prostředí. Obnoveny byly:

- památník T.G.M. vybudovaný Petrem Polachem
- lesopark kolem památníku T.G.M.

Obr. 15: Památník T.G.M. na Horečkách roku 1938
Zdroj: Komise cestovního ruchu, 2010

Etapa č. II.: Obnovení rekreační funkce Horeček a Velkého Javorníku

V této etapě by bylo investováno hlavně do infrastruktury.

Vybudováno, popřípadě obnoveno by bylo:

- osvětlení – cca 40 –50 světelných bodů
- značené, zpevněné pěší naučné stezky
- oprava místních komunikací – cca 2,5 km
- komplexní revitalizace zeleně a obnova luk
- vybudování rozhledny z věže můstku
- vybudování multifunkční rozhledny na Velkém Javorníku

Etapa č. III.: Obnovení sportovní funkce Horeček

Tato etapa by zahrnovala investice do sportovně odpočinkových aktivit pro všechny věkové kategorie.

Vybudováno, či obnoveno by bylo:

- dětské hřiště 0 – 6 let
- dětské hřiště 7 – 15 let – IQ hřiště
- bobová dráha s lanovou dráhou
- lezecká stěna na věži můstku
- vertikální muzeum Jiřího Rašky

Etapa č. IV.: Obnovení kulturní a společenské funkce Horeček

Tato etapa by zahrnovala investice do kulturně společenských aktivit opět pro všechny věkové kategorie a také pro různé zájmové skupiny.

Vybudováno či obnoveno by bylo:

- amfiteátr za skokanskými můstky se zázemím pro pořádání kulturně společenských akcí
- obnova památníku T.G.M.
- křížová cesta od památníku T.G.M. přes lékárníkovu vilu až k lurdské kapli
- organizování kulturně-společenských a propagačních akcí (řezbářské slavnosti, sochařské slavnosti, folklorní slavnosti, koncerty, soutěže apod.)

Etapa č. V.: Obnovení ubytovacích kapacit Horeček

Tato etapa je určena pouze pro soukromé subjekty vlastníci na Horečkách nemovitosti. Jedná se tedy o obnovu těchto objektů:

- Pantáta, Panimáma a Marjánka
- Hotel Vlčina

Tab. 17: Předpokládané náklady jednotlivých aktivit revitalizace lokality Horeček

název projektu	hodnota investice (tis. Kč)	dotace (%)	dotace (tis. Kč)	spolufinancování (tis. Kč)
Vybudování infrastruktury Horeček	13 200	92,5	12 210	990
Rozhledna a vertikální muzeum Jiřího Rašky	5 150	92,5	4 764	386
Multifunkční rozhledna na Velkém Javorníku	8 300	92,5	7 678	623
Dětská hřiště a lezecká stěna na Horečkách	4 650	92,5	4 301	349
Lanovka – dopravní tepna Horeček	15 150	40	6 060	9 090
Bobová dráha – Horečky	24 000	40	9 600	14 400
Amfiteátr na Horečkách	8 000	92,5	7 400	600
Obnova památníku s křížovou cestou	5 000	92,5	4 625	375
Obnova ubytovacích kapacit (Panimáma, Pantáta a Marijánka)	70 000	40	28 000	42 000
Celkem	153 450		84 638	68 813

Zdroj: Komise cestovního ruchu, 2010

Celý projekt by měl mít místní, regionální i nadregionální význam v rámci turistického ruchu na Frenštátsku, zároveň i výrazný efekt v propagaci regionu a občanského života. Revitalizace Horeček je svázána také s projektem na vybudování cyklotras, cyklostezek a zimních běžeckých tras a to v rámci mikroregionu Frenštátsko.

V následujících 2 obrázcích je zachycen současný stav lokality Horeček a návrh jejich revitalizace.

Obr. 16: Horečky – současný stav

Zdroj: Komise cestovního ruchu, 2010

Obr. 17: Horečky – návrh

Zdroj: Komise cestovního ruchu, 2010

Podpůrné investice lokality Pustevny – Radhošť

Řešené území se nachází v obci Trojanovice. Dne 4. března 1940 byl zahájen provoz na jednosedadlové lanové dráze vedoucí z údolí Velké Ráztoky na Pustevny. Jedná se o významné datum v historii dopravy, protože to byla první profesionální sedačková lanová dráha postavená v Evropě. Lanovou dráhu postavila firma Frant. Wiesner z Chrudimi. V roce 1957 byla lanová dráha přestavěna, čímž se zvýšila rychlost a zdvojnásobila kapacita. Přemístěním na nové místo se pak zdvojnásobila její délka a zvýšila dopravní rychlost i přepravní kapacita.

Tab. 17: Technické parametry lanovky

	Frant. Wiesner Chrudim	Transporta Chrudim	Tatrapoma Kežmarok
Typ označení	SLV	SL-1	TS-2
Zahájení provozu	1940	1957	1987
Šikmá délka (m)	887	887	1637
Převýšení (m)	307	307	400
Dopravní rychlost (m/s)	0,8	1,7	2,0
Přepravní kapacita	144	306	720
Počet podpěr	18	21	18
Průměr lana (mm)	23,5	28	33,5
Výkon (kW)	36	46,5	160

Zdroj: Komise cestovního ruchu, 2010

Majitel a provozovatel lanovky a vleků na Pustevnách je SK Skialpin, který se snaží o vybudování nové lanovky a prodloužení tzv. velké sjezdovky. Tím by vznikl nadstandartní lyžařský areál. SK Skialpin připravuje pro zákazníky i další služby, např. v letošním roce investici 3 000 000 Kč – jedná se o propojení parkoviště s dolní stanicí lanové dráhy pozemním vláčkem. V plánu je zahrnuto vybudovat i novou lanovku pod Hřeben na Velkou sjezdovku, čímž by se výrazně zvýšil lyžařský komfort a rozšířily služby. Dále je v plánu rekonstruovat lanovou dráhu z roku 1987 a prodloužit její životnost o dalších min. 20 let.

Lokalita Pustevny – Radhošť je dnes fungujícím celkem, který již nabízí kompletní služby. Pro lepší komfort návštěvníků je nutno doplnit služby v oblasti přístupu do hor a sportovní turistiky.

Cyklotrasy a cyklostezky mikroregionu Frenštátsko

Jedná se o investiční rozvojový projekt, v rámci kterého mikroregion vybuduje nové cyklostezky a cyklotrasy. Zároveň také zmodernizuje stávající cyklotrasy a vypracuje propagační materiály.

V současné době funguje několik cyklotras, které protínají mikroregion. Jedná se spíše o přejezdy mezi městy nebo mikroregiony. Nejsou vhodné pro rodiny s dětmi a chybí jim propagace a návaznost na zajímavé lokality v mikroregionu Frenštátsko.

Mikroregion hodlá ve spolupráci s Moravskoslezským krajem a EU vybudovat moderní cyklotrasy a cyklostezky, které výrazně zatraktivní region a budou zaměřeny převážně na rodiny s dětmi. Trasy budou zaměřeny na poznávání regionu, jeho ekologicky významných lokalit v rámci CHKO Beskydy a národních přírodních rezervací. Dále pak na poznávání kulturních a sakrálních památek mikroregionu. Cyklotrasy se s ohledem na bezpečnost budou projektovat po méně frekventovaných cestách.

V rámci projektu vznikne cca 90 km nových cyklotras a cyklostezek.

- cyklostezka Frenštát – Ráztoka - Pustevny
- cyklookruh Ráztoka – Velký Javorník – Horečky - Ráztoka
- cyklookruh Horečky – Bordovice – Veřovice – Lichnov – Frenštát – Horečky
- cyklookruh Frenštát – Tichá - Kunčice p.O. – Trojanovice Ráztoka – Frenštát

Tab.18: Rámcový návrh rozpočtu projektu

popis	rozpočet (tis. Kč)
Cyklotrasa Frenštát p.R. – Ráztoka - Pustevny	12 000
Cyklookruh Ráztoka – Velký Javorník – Horečky - Ráztoka	6 000
Cyklookruh Horečky – Bordovice – Veřovice – Lichnov – Frenštát – Horečky	6 000
Cyklookruh Frenštát – Tichá - Kunčice p.O. – Trojanovice Ráztoka – Frenštát	5 000
Propagace	1 000
Celkem	30 000

Zdroj: Komise cestovního ruchu, 2010

Cílem tohoto projektu je zvýšit bezpečnost cyklistů, zatraktivnit region a napomoci místním podnikatelům v cestovním ruchu.

Trojanovice vstupní brána do Beskyd

V současné době Trojanovice nemají žádné výrazné centrum, proto obec hodlá vybudovat nové multifunkční centrum, které bude důstojným vstupem do Beskyd. V rámci centra bude vybudováno ekologicko – turistické informační centrum s knihovnou, kavárnou, internetem, dále pak nový obecní úřad se zasedací a obřadní místností, centrum volného času (klubovny, workshopy, mateřské centrum apod.), obchůdky s tradičními výrobky podporující místní tradiční řemeslníky, parková výsadba, parkovací, odpočinkové plochy a pošta. Centrum bude napojeno na plánovanou cyklostezku Frenštát (Aquapark) – Pustevny. Celý projekt je směřován na podporu celého marketingového mixu a měl by být výrazným přínosem pro turistický ruch na Frenštátsku a také v celém regionu.

Tab.19: Financování projektu Trojanovice vstupní brána do Beskyd

popis	financování projektu	rozpočet (tis.)
obec Trojanovice	7,5 %	2 250
fondy EU a národní fondy	92,5 %	27 250
celkem		30 000

Zdroj: Komise cestovního ruchu, 2010

Cílem projektu je zvýšit propagaci obce, přispět k zlepšení cestovního ruchu, občanského života a zaměstnanosti.

BESKYD EXPRES

Projekt BESKYD EXPRES je nabídka pro ubytované návštěvníky regionu ve formě pravidelných autobusových fakultativních výletů po frenštátsku a přilehlých regionech. Trasy výletů jsou navrženy tak, aby spojovaly nejatraktivnější místa a zajímavosti v regionu. Celkem se počítá s pěti trasami, na kterých budou jezdit dva autobusy s označením BESKYD EXPRES.

Tab. 20: Rozpočet projektu

popis	rozpočet (tis. Kč)	dotace (tis. Kč)	spolufinancování (tis. Kč)
TRIP BUS – BESKYD EXPRES			
Marketing a tvorba produktu	800	740 (92,5%)	60
Realizace a vybudování prod. a nástupních míst	1 000	925 (92,5%)	75
Propagace projektu	500	462,5 (92,5%)	37,5
Celkem	2 300	2 127,5	172,5

Zdroj: Komise cestovního ruchu, 2010

Cyklostezky a cyklotrasy podél toku Lubiny

V současnosti probíhá jednání ke zpracování projektové přípravy cyklostezky. Měla by vést z Trojanovic, přes Frenštát p. R., podél levého břehu řeky Lubiny. U čističky odpadních vod by mělo být realizováno nové přemostění Lubiny lávkou až k silnici na Vlčovice. Zde by měla navázat na cyklostezku směrem přes obec Vlčovice směrem na Kopřivnici. Cyklostezka by měla být cca 3 m široká, s živičným povrchem a měla by propojit okres Nový Jičín s okresem Frýdek–Místek a navázat na magistrálu Poodří – Beskydy. Zahájení této stavby je v plánu nejdříve v roce 2011.

Objevujte Frenštátsko

Tento projekt je zaměřen na aktivity, zážitky a kulturu spojenou s Beskydy, z čehož jsou vytvořeny tzv. Balíčky zážitků. V letošním roce dojde k aktualizaci „balíčků“ a následného vyhlášení výběrového řízení. Je také naplánována příprava a dotisk letáků, propagačních materiálů, reklama v tisku, rozhlase a televizi. K posílení udržitelnosti tohoto projektu měla být k datu 30. 4. 2010 zpracována výroční zpráva. Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií a Moravskoslezským krajem.

Dny evropského dědictví 2010

V roce 2010 hodlá město Frenštát p. R. ve spolupráci s Muzeem Novojičínka připravit a zorganizovat Dny evropského dědictví 2010 (European Heritage Days). Tento projekt je zaměřený na zpřístupnění památek, které nejsou běžně přístupné široké veřejnosti, nebo jen příležitostně. Ve Frenštátě bude možnost zhlédnout prostory zdejší radnice a radniční věže. V Novém Jičíně je nachystaná širší nabídka těchto běžně nepřístupných míst.

Plány města Frenštát pod Radhoštěm na rok 2010

Celoročním plánem města Frenštát a okolních obcí je zkvalitňování služeb pro turisty. Důraz je kladen především na zlepšení a rozvoj služeb prostřednictvím jednání s podnikateli. V letošním roce by mělo dojít k zatraktivnění informačního centra, zejména pak prohlídkové trasy k radniční věži. Město má v plánu také pořízení novodobých snímků Frenštátska a uzavření smlouvy o spolupráci mezi muzeem a městem.

Závěrem lze říci, že všechny projekty zde uvedené jsou reálné a mohou značně přispět k rozvoji regionu. Je však důležité dotáhnout tyto projekty do konkrétnější

podoby, tj. vypracování projektové dokumentace ve stupni příslušné pro danou stavební akci, vyjasnění vlastnických vztahů, priorit a začít na nich co nejdříve pracovat. Nicméně konkurence je vysoká a získání finančních prostředků se společně s časem snižuje.

8 ZÁVĚR

Frenštátsko jako centrum cestovního ruchu zaujímá výhodnou geografickou polohu vůči populačně silné ostravské aglomeraci i nepříliš vzdálenému slovenskému a polskému příhraničí. Obě sousední země reprezentují lidský potenciál pro zimní i letní rekreaci realizovanou ve studované oblasti. V současnosti je Frenštátsko více atraktivní pro polské obyvatelstvo. Studovaná oblast těží i z dobrého spojení s okolními městy (Kopřivnice, Nový Jičín a Rožnov pod Radhoštěm). Co se týká účastníků cestovního ruchu ze vzdálenějších zemí, komparativní výhodou je blízkost letiště Mošnov (zhruba 45 km od Frenštátu).

Největším lákadlem pro turisty je oblast Beskyd, která nabízí obrovské možnosti nejen pro pěší turistiku, cykloturistiku, ale i paragliding. V zimním období lze na Frenštátsku využívat několik sjezdových a běžeckých tratí. Nejvíce atraktivní a návštěvníky vyhledávanou lokalitou jsou Pustevny, které patří v České republice k významným a turisticky vyhledávaným střediskům. V letním období je lákadlem Aquapark ve Frenštátě pod Radhoštěm. Území disponuje taktéž dostatečným množstvím ubytovacích a stravovacích zařízení. Výrazným prvkem zvyšující atraktivitu řešeného území je blízkost tzv. Valašského království.

Dlouhodobým problémem, který může negativně působit na cestovní ruch na Frenštátsku, je horší kvalita ovzduší ovlivněná blízkými závody, továrnami a dalšími zdroji lokalizovanými v nedaleké ostravské aglomeraci. Do budoucna je očekáváno zlepšení v důsledku změn technologií výroby a zpřísněním emisních limitů. Na území jsou také evidovány zásoby černého uhlí a zemního plynu, což se v souvislosti s cestovním ruchem dostává do kolize. V důsledku toho obce podnikají kroky proti otevření Frenštátských dolů, které by mohly významně negativně ovlivnit cestovní ruch nejen ve studované oblasti, ale v celých Moravskoslezských Beskydách a jejich podhůří.

Území disponuje velkou atraktivitou, dochází však k nerovnoměrnému využívání z hlediska rekreačního potenciálu. Turistické atraktivity jsou upřednostňovány ve vyšších nadmořských výškách. Vzhledem k atraktivitě oblasti a dobrým lokalizačním předpokladům Frenštátska je potřebné také koordinovat rozvoj cestovního ruchu. Zároveň je nutné, aby město i venkovské obce studovaného regionu

spolupracovaly s podnikatelskými subjekty v oblasti cestovního ruchu. A to nejen v rámci studovaného území, ale i v širším okolí.

SUMMARY

The objective of this bachelor work is regional - geographic characteristics of Frenštát pod Radhoštěm which is aimed at tourism. Frenštát pod Radhoštěm is situated on the south of Moravian – Silesian Region. There are six municipalities. Firstly, the work deals with historical development of this region. Then it tries to give an image of nature, population, economy. These assumes are analysed in the chapters of the last topic. This part is aimed at natural conditions, economic basis which have a big influence on tourism .At the end of this work is evaluation of approval and suggested projects

Key words: Frenštát pod Radhoštěm, tourism, population, nature, projects

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Literatura

Culek, M., a kol.: Biogeografické členění České republiky. Enigma. Praha 1996.

Demek, J. a kol.: Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Academia. Praha 1987.

Chobot, K. – Baletka, T.: Historie a současnost podnikání na Novojičínsku. Městské knihy. Žehušice 2008.

Felix, J.: Frenštátský okres. Místopis. Musejní spolek. Brno 1908.

Hanák, F. a kol.: Nejstarší prameny k dějinám města Frenštát pod Radhoštěm. Okresní vlastivědné muzeum. Nový Jičín 1982.

Jurok, J.: Katalog k expozici Paměť města – historie města do 1. poloviny 19. století. Moravskoslezský kraj za spoluúčasti Muzea Novojičínska, příspěvková organizace 2007.

Knězek, L.: Beskydské kouzlo Frenštátska. Město Frenštát pod Radhoštěm 2008.

Kol. autorů: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2005 I. díl. Český statistický úřad. Praha 2006.

Kol. autorů: Sčítání lidu, domů, bytů k 1. 3. 2001 – obyvatelstvo, byty, domy, domácnosti. Česká republika, Praha, 2003.

Kol. autorů: Sčítání lidu, domů, bytů k 1. 3. 2001 – obyvatelstvo, byty, domy, domácnosti. Krajská prezentace, Ostrava, 2003.

Kol. autorů: Sčítání lidu, domů, bytů k 1. 3. 2001 – obyvatelstvo, byty, domy, domácnosti. Okres Nový Jičín, Ostrava, 2003.

Kramoliš, P. a kol.: Okres Nový Jičín. Místopis obcí. Svazek I. Okresní úřad – referát regionálního rozvoje a Státní okresní archiv v Novém Jičíně. Nový Jičín 1996.

Lehký, J. – Vlčková, P. – Bajer, V.: Beskydy. ČSOP Salamander ve spolupráci se Správou Chráněné krajinné oblasti Beskydy 2007.

Malantová, M.: Kronika Města Frenštát pod Radhoštěm. Město Frenštát pod Radhoštěm 2008.

Mariot, P. – Müllerová, V.: Zeměpis cestovního ruchu. Státní pedagogické nakladatelství. Praha, 1992.

Mariot, P.: Geografia cestovního ruchu. Bratislava 1983.

Novotný, J.: Trojanovice – Průvodce pasekářkou obcí. Obec Trojanovice 2009.

Okresní statistická správa v Novém Jičíně: Sčítání lidu, domů, bytů 1991. Okres Nový Jičín 1992.

Pásková, M. – Zelenka, J.: Výkladový slovník cestovního ruchu - Česká republika. Ministerstvo pro místní rozvoj 2002.

Toušek, V. – Kunc, J. – Vystoupil, J. a kol.: Ekonomická a sociální geografie. Aleš Čeněk, s. r. o., Plzeň 2008.

Vlček, V. a kol.: Zeměpisný lexikon ČSR. Vodní toky a nádrže. Academia. Praha 1984.

Vystoupil, J. a kol.: Atlas cestovního ruchu České republiky. MMR. Praha 2006.

Vystoupil, J. a kol.: Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR. Ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita. Brno 2007.

Weissmannová, H. a kol.: Ostravsko. Chráněná území ČR. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha 2004.

Zdroje dat

ČSÚ. *Český statistický úřad* [online]. 2010 [cit. 2010-05-05]. Změna hranic správních obvodů obcí s rozšířenou působností k 1. 1. 2005. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/zmena_hranic_spravnich_obvodu_obci_s_rozsirenou_pusobnosti_k_1_1_2005>

ČNB. *Česká národní banka* [online]. 2009 [cit. 2010-05-05]. Platební bilance 2008 Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/zpravy_vyvoj_pb/2008/pb_2008.p>

Informační systém o českém průmyslu, CRR MU Brno 2009 (převzato z databáze „*Průmyslové provozovny*“ ČSÚ 1987)

Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. 2010 [cit. 2010-05-05]. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska. Dostupné z WWW:
< <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>

Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. 2010 [cit. 2010-05-05]. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 - 2013. Dostupné z WWW:
< <http://www.mmr.cz/getdoc/1233f813-16a2-4cea-ac21-7e65a3435c8d/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na->>

Český statistický úřad. *MOS – Městská a obecní statistika* [online]. 2010 [cit. 2010-05-05]. Dostupné z WWW:
< http://www.czso.cz/lexikon/mos_vdb.nsf/okresy/CZ0804/>

Český statistický úřad. *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. 2009 [cit. 2010-05-05]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>

Český statistický úřad. *Demografické ročenky krajů 1999 až 2008* [online]. 2009 [cit. 2010-05-05]. Dostupné z WWW:
<<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/4027-09>>

Katedra regionální ekonomie, Brno 1991, 2004

Komise cestovního ruchu, Městský úřad Frenštát pod Radhoštěm 2010

Moravskoslezský kraj [online]. 2008 [cit. 2010-05-05]. Travertinová kaskáda. Dostupné z WWW:
<<http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/priroda/chranena-uzemi/pamatky/travertinova-kaskada-84/>>

Moravskoslezský kraj [online]. 2010 [cit. 2010-05-05]. Hodnocení marketingové strategie za léta 2005 - 2008. Dostupné z WWW:
< http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cr_3.html>

Městský úřad Frenštát pod Radhoštěm [online]. 2010 [cit. 2010-05-05]. Městský úřad Frenštát pod Radhoštěm. Dostupné z WWW:
< <http://www.mufrenstat.cz>>

PODEŠVA, Zdeněk. *Chráněná krajinná oblast Beskydy* [online]. 2009 [cit. 2010-05-05]. Zonace CHKO. Dostupné z WWW:
<<http://www.beskydy.ochranaprirody.cz/>>

Registr ekonomických subjektů, 2009

STIBOREK, Petr. *Frenštát p.R* [online]. 1998 - 2008 [cit. 2010-05-05]. Rozvoj průmyslového podnikání ve Frenštátě pod Radhoštěm Frenštát p.R. Dostupné z WWW: <<http://www.frenstat.cz/rozvoj-prumysloveho-podnikani>>

Technoprojekt [online]. 2008 - 2009 [cit. 2010-05-05]. Regenerace brownfieldů - reference. Dostupné z WWW: <<http://www.technoprojekt.cz/regenerace-brownfield-reference.php>>

Virtuální prohlídky. cz[online]. neuvvedeno [cit. 2010-05-14]. Radhošť. Dostupné z WWW: <<http://virtualniprohlidky.cz/virtualni-prohlidka/radhost/foto.php?i=0>>

Vystoupil, J. a kol. Katedra regionální ekonomie a správy, Brno 2006

Mapy

Quitt, E.: Mapa klimatických oblastí ČSR 1:500000, Ggú, Brno 1975

SEZNAM PŘÍLOH

MAPY

Příloha 1

Obr. 1: Administrativní členění SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2010

Obr. 2: Hustota zalidnění SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2008

Příloha 2

Obr. 3: Index stáří SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2008

Obr. 4: Podíl potenciálních rekreačních ploch venkovských obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2008

Příloha 3

Obr. 5: Podnikatelská aktivita v cestovním ruchu v SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2004

TABULKY

Příloha 4

Tab. 1: Vývoj počtu obyvatelstva obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v letech 1869 – 2001

Tab. 2: Vývoj počtu obyvatelstva obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm pomocí bazických indexů v letech 1869 – 2001

Příloha 5

Tab. 3: Struktura obyvatelstva podle pohlaví v obcích správního obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2008

Tab. 4: Struktura obyvatelstva podle věku v obcích správního obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2008

Příloha 6

Tab. 5: Úhrnné hodnoty druhů pozemků jednotlivých obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2008

OBRÁZKOVÉ PŘÍLOHY

Příloha 7

- Obr. 6: Aquapark Frenštát pod Radhoštěm
Obr. 7: Skokanský můstek na Horečkách

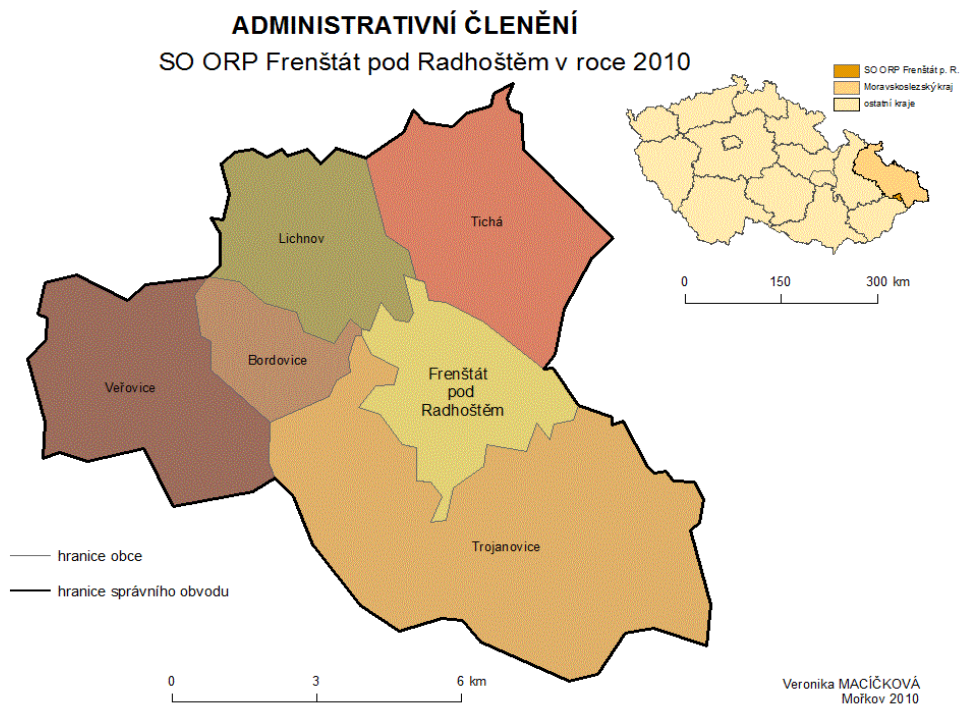
Příloha 8

- Obr. 8: Pohanský bůh Radegast
Obr. 9: Pohled na Pustevny z rozhledny Cyrilky

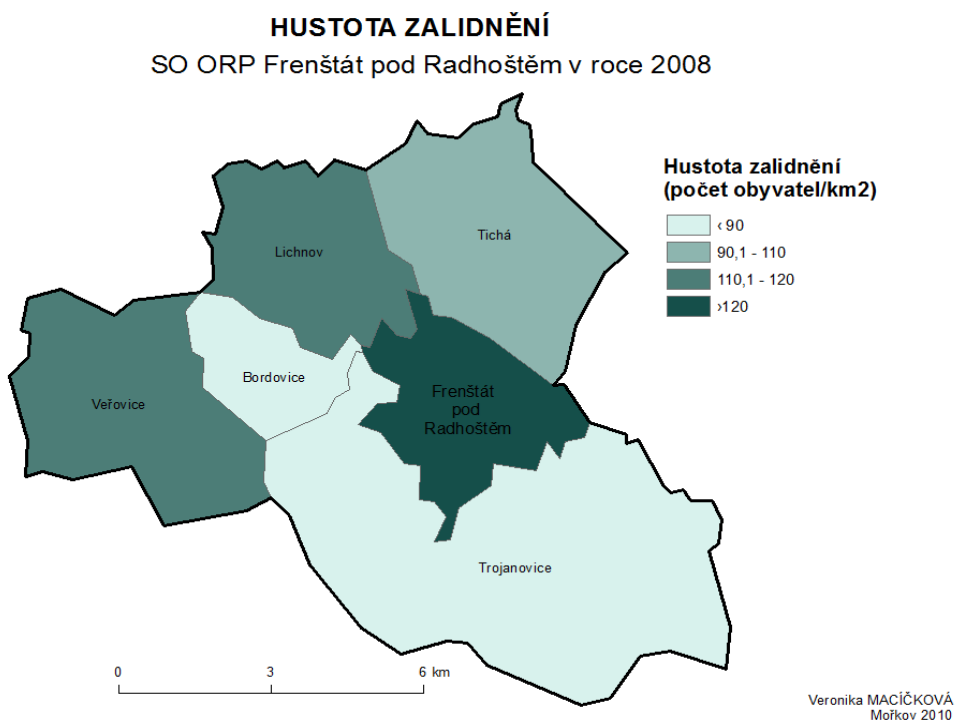
Příloha 9

- Obr. 10: Siemens Elektromotory s.r.o. (Frenštát pod Radhoštěm)
Obr. 11: Continental Automotive Systems Czech Republic, s.r.o. (Frenštát pod Radhoštěm)

Obr. 1

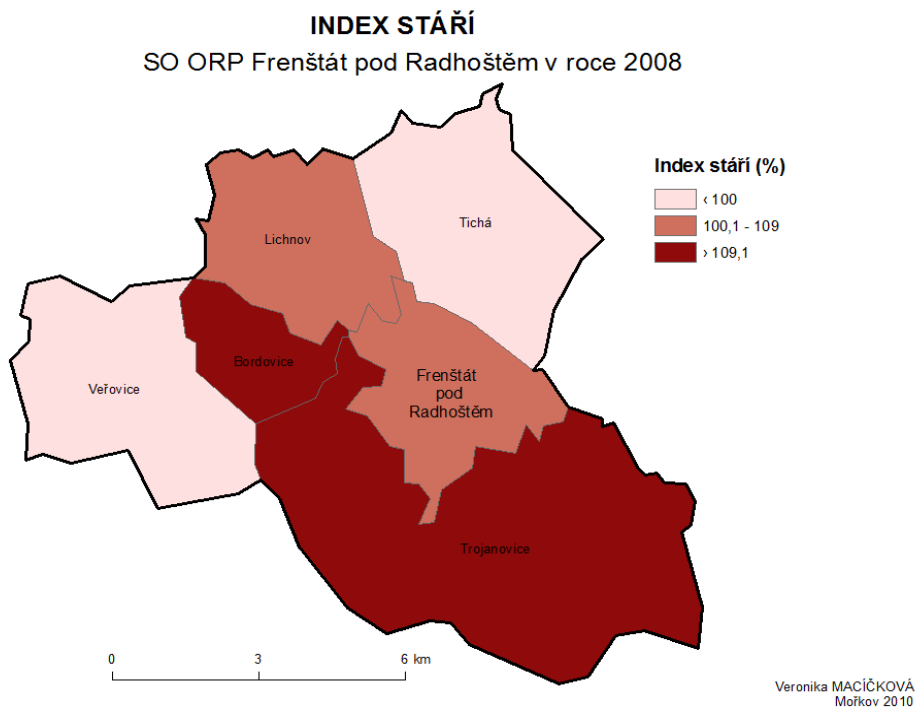

Obr.2

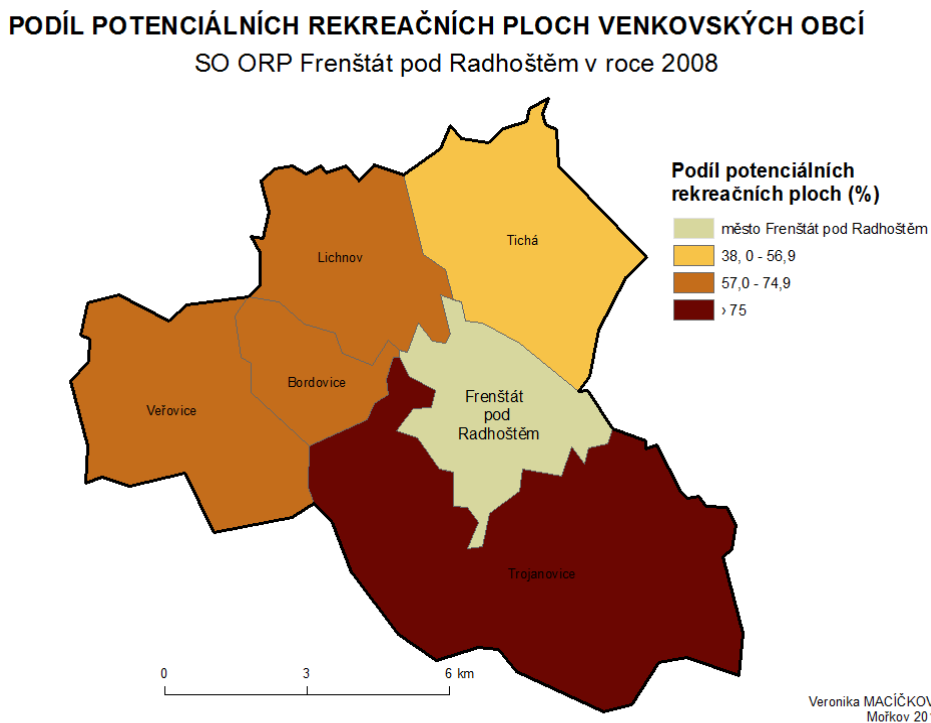
Zdroj: ČSÚ, 2008

Obr. 3

Zdroj: ČSÚ, 2008

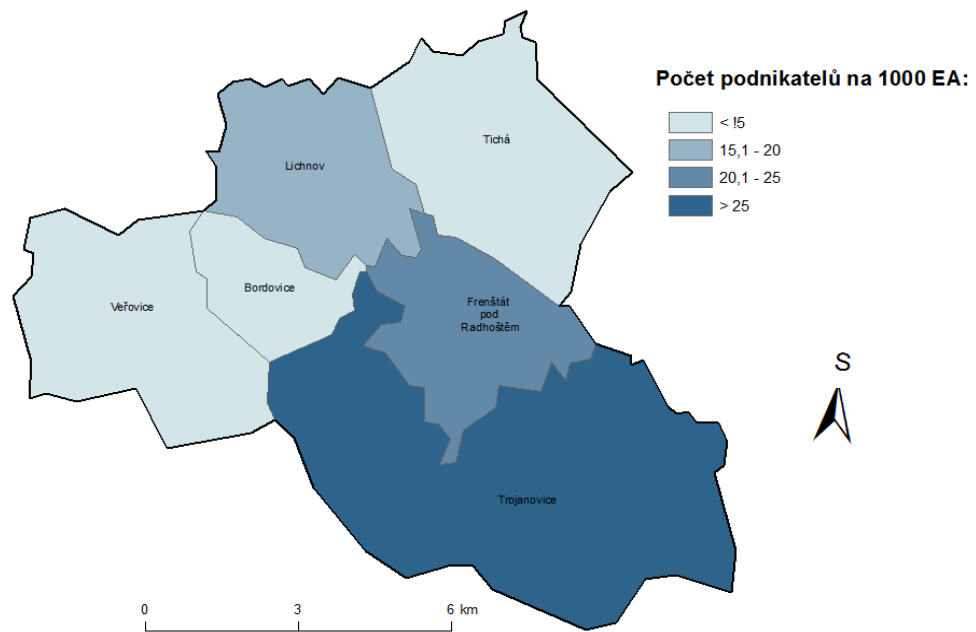
Obr. 4

Zdroj: ČSÚ, 2008

Obr. 5

PODNIKATELSKÁ AKTIVITA V CESTOVNÍM RUCHU
SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2004

Veronika MACÍČKOVÁ
Mořkov 2010

Zdroj: RES, 2004

Tab. 1: Vývoj počtu obyvatelstva obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v letech 1869 – 2001

obec	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Bordovice	397	447	455	501	523	520	590	511	601	610	581	544	539
Frenštát p. R.	6 563	6 107	5 767	5 757	6 178	5 432	5 691	6 348	7 754	8 582	9 853	11 166	11 361
Lichnov	1 175	1 091	1 187	1 261	1 387	1 344	1 505	1 454	1 567	1 437	1 393	1 287	1 317
Tichá	1 562	1 474	1 430	1 463	1 553	1 487	1 669	1 571	1 695	1 565	1 511	1 493	1 557
Trojanovice	2 326	2 190	2 032	2 088	2 310	2 060	2 178	2 047	2 117	2 040	2 156	1 953	2 062
Veřovice	1 349	1 366	1 448	1 574	1 606	1 555	1 650	1 643	1 848	1 949	1 872	1 874	1 942

Zdroj: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2005, Praha 2006; vlastní zpracování.

Tab. 2: Vývoj počtu obyvatelstva obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm pomocí bazických indexů v letech 1869 – 2001

obec	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Bordovice	100,0	112,6	114,6	126,2	131,7	131,0	148,6	128,7	151,4	153,7	146,3	137,0	135,8
Frenštát p. R.	100,0	93,1	87,9	87,7	94,1	82,8	86,7	96,7	118,1	130,8	150,1	170,1	173,1
Lichnov	100,0	92,9	101,0	107,3	118,0	114,4	128,1	123,7	133,4	122,3	118,6	109,5	112,1
Tichá	100,0	94,4	91,5	93,7	99,4	95,2	106,9	100,6	108,5	100,2	96,7	95,6	99,7
Trojanovice	100,0	94,2	87,4	89,8	99,3	88,6	93,6	88,0	91,0	87,7	92,7	84,0	88,7
Veřovice	100,0	101,3	107,3	116,7	119,1	115,3	122,3	121,8	137,0	144,5	138,8	138,9	144,0

Zdroj: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2005, Praha 2006; vlastní zpracování.

Tab. 3: Struktura obyvatelstva podle pohlaví v obcích správního obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2008

obec	celkem	z toho ženy	podíl žen (%)	index feminity
Bordovice	566	281	49,6	986,0
Frenštát p. R.	11 163	5 798	51,9	1 080,7
Lichnov	1 401	678	48,4	937,8
Tichá	1 682	862	51,2	1 051,2
Trojanovice	2 306	1 135	49,2	969,3
Veřovice	1 984	1 005	50,7	1 026,6

Zdroj: Městská a obecní statistika. ČSU, Ostrava 2010; vlastní zpracování.

Tab. 4: Struktura obyvatelstva podle věku v obcích správního obvodu ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2008

obec	z toho ve věku						index stáří (%)
	0-14		15-64		65+		
	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%	
Bordovice	71	12,5	415	73,3	80	14,1	112,7
Frenštát p. R.	1 597	14,3	7 839	70,2	1 727	15,5	108,1
Lichnov	197	14,1	993	70,9	211	15,1	107,1
Tichá	254	15,1	1 174	69,8	254	15,1	100
Trojanovice	307	13,3	1 655	71,8	344	14,9	112,1
Veřovice	302	15,2	1 390	70,1	292	14,7	96,7

Zdroj: Městská a obecní statistika. ČSU, Ostrava 2010; vlastní zpracování.

Tab. 5: Úhrnné hodnoty druhů pozemků jednotlivých obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2008 (I)

obec	celková výměra (ha)	zemědělská půda (ha)				
		orná půda	chmelnice a vinice	zahrady	ovocné sady	trvalé travní porosty
Bordovice	630	134	0	30	0	117
Lichnov	1 143	347	0	148	0	218
Frenštát p. R.	1 207	401	0	83	2	266
Tichá	1 644	713	0	109	0	328
Trojanovice	3 580	327	0	126	0	426
Veřovice	1 657	376	0	73	0	283

Zdroj: Městská a obecní statistika. ČSU, Ostrava 2010; vlastní zpracování.

Tab. 5: Úhrnné hodnoty druhů pozemků jednotlivých obcí SO ORP Frenštát pod Radhoštěm v roce 2008 (II)

	nezemědělská půda (ha)				ukazatel potenciálu rekreační plochy
	lesní půda	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní plochy	
Bordovice	300	2	9	39	71,3
Lichnov	70	28	84	248	40,6
Frenštát p. R.	346	10	20	78	58,6
Tichá	300	35	28	131	47,0
Trojanovice	2 440	27	33	202	84,3
Veřovice	820	8	22	76	71,5

Zdroj: Městská a obecní statistika. ČSU, Ostrava 2010; vlastní zpracování.

Obr. 6.: Aquapark Frenštát pod Radhoštěm
Zdroj: Vlastní foto

Obr. 7.: Skokanský můstek na Horečkách
Zdroj: Vlastní foto

Obr. 8.: Pohanský bůh Radegast
Zdroj: Vlastní foto

Obr. 9.: Pohled na Pustevny z rozhledny Cyrilky
Zdroj: Vlastní foto

Obr. 10.: Siemens Elektromotory s.r.o. (Frenštát pod Radhoštěm)
Zdroj: Vlastní foto

Obr. 11.: Continental Automotive Systems Czech Republic, s.r.o.
(Frenštát pod Radhoštěm)
Zdroj: Vlastní foto